

แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการเกษตร ในช่วงฤดูฝน ปี 2566 จังหวัดอำนาจเจริญ (ช่วงเดือนพฤษภาคม 2566 - ตุลาคม 2566)

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร
กลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. บทนำ	1
2. วัตถุประสงค์	2
3. เป้าหมาย	2
4. กรอบแนวคิด	
4.1 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)	2
4.2 การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Management : DRM)	2
4.3 แนวทางการบริหารจัดการสาธารณภัย	4
4.4 ระบบสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉินแห่งชาติ	5
5. แนวทางการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตร	
5.1 โครงสร้างการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตร	6
5.2 ความเชื่อมโยงกลไกการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตรกับการบริหารจัดการ สาธารณภัยของประเทศ	7
6. กลไกการบริหารจัดการสถานการณ์ และบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์	8
7. ภูมิภาคจังหวัดอำนาจเจริญ	
7.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	11
7.2 ลักษณะภูมิประเทศ	11
7.3 ลักษณะภูมิอากาศ	11
7.4 ฤดูกาล	11
7.5 อุณหภูมิ	12
7.6 ปริมาณฝน	12
7.7 พายุหมุนเขตร้อน	12
8. ข้อมูลด้านการเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ	
8.1 ข้อมูลประชากร คริวเรือนเกษตร เขตการปกครอง ทำเนียบหมู่บ้านพื้นที่	13
8.2 คริวเรือนภาคการเกษตร ปี 65 แยกตามชนิด (พืช สัตว์ ประมง)	13
8.3 จำนวนเกษตรกรอาสาจังหวัดอำนาจเจริญ	17
8.4 จำนวนสถาบันเกษตรกร	17
8.5 สถิติภัยธรรมชาติ ปี 2547-2565	17

9. การประเมินสถานการณ์และวิเคราะห์ความเสี่ยง	
9.1 การคาดหมายลักษณะอากาศในช่วงฤดูฝน ปี 2566	18
9.2 สภาพฝนในจังหวัดอำนาจเจริญ	19
9.3 สภาพน้ำ ปี 2566	20
9.4 คาดการณ์พื้นที่เสี่ยงอุทกภัย ดินโคลนถล่ม และฝนทิ้งช่วง ปี 2566	21
10. การวางแผนการเพาะปลูกฤดูกาลผลิต ปี 2566	
10.1 พื้นที่เพาะปลูกในเขตชลประทาน	25
10.2 พื้นที่เพาะปลูกนอกเขตชลประทาน	26
11. แผนเตรียมรับสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร ในช่วงฤดูฝน ปี 2566 (อุทกภัย ดินถล่ม)	
11.1 การป้องกันและเตรียมความพร้อมเพื่อลดผลกระทบ	26
11.2 การเผชิญเหตุ	29
11.3 การหยุดยั้งความเสียหาย	29
11.4 การฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิม	29
12. แผนเตรียมความพร้อมเพื่อลดความเสี่ยงจากปัญหาฝนทิ้งช่วง ปี 2566	
12.1 ช่วงเวลาในการเฝ้าระวังภัย	30
12.2 มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามาฝนทิ้งช่วง	30
13. แผนเตรียมความพร้อมเพื่อลดความเสี่ยงจากปัญหาศัตรูพืชระบาด ปี 2566	
13.1 ปฏิทินการระบาดของศัตรูพืช	34
13.2 มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามาศัตรูพืชระบาด	34
14. แผนเตรียมความพร้อมเพื่อลดความเสี่ยงจากปัญหาโรคระบาดสัตว์ ปี 2566	
14.1 ปฏิทินการระบาดของโรคสัตว์	36
14.2 มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามาโรคระบาดสัตว์	37
ภาคผนวก	
ประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา เรื่อง การเริ่มต้นฤดูฝนของประเทศไทย พ.ศ.2566	39
ภาพที่ 1 แผนที่คาดการณ์พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ทำการเกษตรปี 2566	40
ตารางแสดงพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ทำการเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2566 รายตำบล	41
ภาพที่ 2 แผนที่คาดการณ์พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดฝนทิ้งช่วงในพื้นที่ทำการเกษตร ปี 2566	43
ตารางแสดงพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดฝนทิ้งช่วงในพื้นที่ทำการเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2566รายตำบล	44
ตารางที่ 10 จุดที่ตั้งศูนย์อพยพสัตว์เลี้ยงจังหวัดอำนาจเจริญ	45
ข้อมูลประสานงานศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหามาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ	46

แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตรในช่วงฤดูฝน ปี 2566

1. บทนำ

ด้วยประกาศจากกรมอุตุนิยมวิทยา ฤดูฝนของประเทศไทยปีนี้คาดว่าจะเริ่มประมาณปลายสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนพฤษภาคม 2566 ซึ่งช้ากว่าปกติเล็กน้อย และจะสิ้นสุดประมาณกลางเดือนตุลาคม 2566 โดยปริมาณฝนรวมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนในช่วงฤดูฝนปีนี้ จะน้อยกว่าค่าเฉลี่ยปกติเล็กน้อย ประมาณร้อยละ 5-10 และจะน้อยกว่าปีที่แล้ว โดยทั้งในช่วงครึ่งแรกของฤดูฝน (ตั้งแต่วันเริ่มต้นถึงเดือนกรกฎาคม) และช่วงครึ่งหลังฤดูฝน (เดือนสิงหาคมถึงกลางเดือนตุลาคม) ปริมาณฝนรวมส่วนใหญ่จะน้อยกว่าค่าเฉลี่ยปกติประมาณร้อยละ 5-10

ช่วงประมาณปลายเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนมิถุนายน บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนจะมีฝนเพิ่มมากขึ้นและต่อเนื่อง โดยจะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ 40-60 ของพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ กับจะมีฝนตกหนักถึงหนักมากในบางแห่ง เนื่องจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จะพัดปกคลุมทะเลอันดามันและประเทศไทย โดยจะมีกำลังแรงเป็นระยะๆ ประกอบกับในบางช่วงจะมีร่องมรสุมพาดผ่านบริเวณประเทศไทยตอนบนเป็นระยะๆ นอกจากนี้ในบางช่วงจะมีหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรงก่อตัวบริเวณทะเลอันดามัน แล้วทวีกำลังแรงขึ้นเป็นพายุดีเปรสชันหรือพายุไซโคลน และเคลื่อนตัวเข้าใกล้ด้านตะวันตกของประเทศไทย

จากนั้น ในช่วงประมาณกลางเดือนมิถุนายนถึงกลางเดือนกรกฎาคม ปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง และจะทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำด้านการเกษตรในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่แล้งซ้ำซากนอกเขตชลประทาน ทั้งนี้เนื่องจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมทะเลอันดามันและประเทศไทยจะมีกำลังอ่อนลง ส่วนร่องมรสุมจะเลื่อนขึ้นไปพาดผ่านบริเวณตอนใต้ของประเทศจีน

สำหรับช่วงตั้งแต่กลางเดือนกรกฎาคมถึงกันยายน บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนจะกลับมามีฝนตกชุก หนาแน่นอีกครั้ง โดยส่วนใหญ่จะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ 60-80 ของพื้นที่ กับมีฝนหนักหลายพื้นที่และหนักมากในบางแห่ง ซึ่งจะก่อให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก รวมทั้งน้ำล้นตลิ่งในบางแห่ง ทั้งนี้เนื่องจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมทะเลอันดามันและประเทศไทย จะกลับมามีกำลังแรงและต่อเนื่อง ประกอบกับร่องมรสุมจะเลื่อนกลับลงมาพาดผ่าน บริเวณประเทศไทยตอนบนในบางช่วง

ส่วนในเดือนตุลาคม บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนจะมีปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลงและเริ่มจะมีอากาศหนาวเย็นในตอนเช้า ทั้งนี้เนื่องจากบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนจะเริ่มแผ่ลงมาปกคลุมภาคตะวันออกเฉียงเหนือและตอนบนของภาคเหนือ นอกจากนี้ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมประเทศไทย จะเริ่มเปลี่ยนเป็นมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมแทน

ข้อควรระวัง บางช่วงจะมีฝนตกหนักถึงหนักมากติดต่อกันหลายวัน ซึ่งอาจก่อให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก และน้ำล้นตลิ่งได้ โดยเฉพาะในช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน จึงขอให้ประชาชนติดตามข่าวอากาศประจำวันอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ คาดว่าจะมีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนเข้าสู่ประเทศไทย 1-2 ลูก โดยมีโอกาสสูงที่จะเคลื่อนผ่านบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือในช่วงเดือนสิงหาคมหรือกันยายน ช่วงที่มีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนตัวเข้าใกล้หรือเคลื่อนผ่านประเทศไทย จะมีลักษณะของพายุลมแรง ฝนตกเป็นบริเวณกว้าง และมีฝนตกหนักถึงหนักมากในหลายพื้นที่ จึงขอให้ประชาชนระมัดระวังอันตรายจากภัยธรรมชาติ และขอให้ติดตามข่าวอย่างใกล้ชิดในช่วงที่มีพายุหมุนเขตร้อน

ดังนั้น ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ จึงได้จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตรในช่วงฤดูฝน ปี 2566 ซึ่งเป็นการเตรียมรับสถานการณ์อุทกภัยดินโคลนถล่ม ฝนทิ้งช่วง และศัตรูพืชระบาด ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร สร้างความเสียหายให้แก่ผลผลิตด้านการเกษตรเป็นวงกว้าง และมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานป้องกันและลดความเสี่ยงจากอุทกภัยด้านการเกษตร ผลกระทบจากปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 เพื่อเตรียมความพร้อมของส่วนราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และสามารถฟื้นฟูพื้นที่การเกษตรให้กลับสู่ภาวะปกติโดยเร็ว

2.3 เพื่อเป็นประโยชน์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการงานในพื้นที่

3. เป้าหมาย

ป้องกันเพื่อลดความเสี่ยงและความเสียหายของภาคเกษตร รวมทั้งฟื้นฟูให้เกษตรกรกลับสู่ภาวะปกติหรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม

4. กรอบแนวคิด

4.1 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

ความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk) หมายถึง โอกาสที่จะเกิดการสูญเสียจากสาธารณภัยต่อชีวิต ร่างกายทรัพย์สิน ความเป็นอยู่ และภาคบริการต่างๆ ในชุมชนใดชุมชนหนึ่ง ณ ห้วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ในอนาคต

$$\text{ความเสี่ยงจากสาธารณภัย} = \frac{\text{ภัย} \times \text{ความล่อแหลม} \times \text{ความเปราะบาง}}{\text{ศักยภาพ}}$$

ภัย (Hazard) คือ เหตุการณ์หรืออันตรายที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติหรือจากการกระทำของมนุษย์ที่อาจนำมาซึ่งความสูญเสียต่อทรัพย์สิน ตลอดจนทำให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ความล่อแหลม (Exposure) คือ การที่สิ่งใดๆ ก็ตามที่ตั้งอยู่ที่สถานที่ตั้งอยู่ภายในอาณาบริเวณพื้นที่เสี่ยงที่อาจจะเกิดภัยและมีโอกาสได้รับความเสียหายจากภัยนั้นๆ

ความเปราะบาง (Vulnerability) คือ ปัจจัยหรือสถานะใดๆ ที่ทำให้ชุมชนหรือสังคมขาดความสามารถในการป้องกันตนเอง ทำให้ไม่สามารถรับมือกับภัยอันตรายที่เกิดขึ้น หรือไม่สามารถฟื้นฟูได้อย่างรวดเร็วจากความเสียหายอันเกิดจากภัย

ศักยภาพ (Capacity) คือ ความรู้ ทักษะ และทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชน สังคม หรือหน่วยงานใดๆ ที่สามารถนำมาใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นกระบวนการที่ช่วยตรวจสอบระดับของความเสี่ยงที่ชุมชนหรือสังคมมีต่อสาธารณภัย ประกอบด้วย การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) และการประเมินผลความเสี่ยง (Risk Evaluation)

4.2 การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Management : DRM)

แนวคิดการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Management) เป็นแนวคิดการนำเรื่องความเสี่ยงมาเป็นปัจจัยหลักในการจัดการสาธารณภัยเชิงรุกไปสู่การจัดการอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Reduction: DRR) ได้แก่ การป้องกัน (Prevention) การลดผลกระทบ (Mitigation) และการเตรียมความพร้อม (Preparedness) ควบคู่กับการจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) ได้แก่ การเผชิญเหตุ (Response) และการบรรเทาทุกข์ (Relief) รวมถึงการฟื้นฟู (Recovery) ได้แก่ การฟื้นฟูสภาพและการซ่อมสร้าง (Rehabilitation and Reconstruction) การสร้างให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer) โดยวงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยตามแผนภาพ ดังนี้

ความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk) หมายถึง โอกาสที่จะเกิดการสูญเสียจากสาธารณภัยทั้งต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน ความเป็นอยู่ภาคบริการต่างๆ ในชุมชนใดชุมชนหนึ่ง ณ ห้วงเวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคต

การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Management) แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะก่อนเกิดภัย

- การป้องกันและการลดผลกระทบ (Prevention & Mitigation) เป็นการดำเนินการช่วงก่อนเกิดภัยทั้งที่ใช้โครงสร้างและไม่ใช้โครงสร้าง โดยการวิเคราะห์และจัดการกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุและผลกระทบของสาธารณภัย เพื่อลดโอกาสที่สาธารณภัยจะสร้างผลกระทบต่อบุคคล ชุมชนหรือสังคม รวมถึงป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ได้แก่ การประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย การวางแผนการใช้ที่ดินการจัดทำแผนที่เสี่ยงภัย การกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยในการก่อสร้างอาคาร การเสริมสร้างความแข็งแรงของตลิ่ง การขุดลอกคูคลอง/ท่อระบายน้ำ การปรับแผนการเกษตรเพื่อกระจายความเสี่ยง เป็นต้น

- การเตรียมความพร้อม (Preparedness) เป็นการดำเนินการช่วงก่อนเกิดภัยเพื่อให้ประชาชนหรือชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีองค์ความรู้ ชีตความสามารถ และทักษะต่างๆ พร้อมทั้งจะรับมือกับสาธารณภัย ได้แก่ การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน การฝึกป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การเตรียมการอพยพและจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว การพัฒนาคลังข้อมูลสาธารณภัยแห่งชาติ การจัดตั้งคลังสำรองทรัพยากร รวมทั้งการพัฒนาาระบบและกระบวนการแจ้งเตือนภัยให้มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

ระยะเกิดภัย

- การจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) เป็นการเผชิญเหตุและการบรรเทาทุกข์ โดยการจัดการสาธารณภัยในภาวะฉุกเฉินให้เป็นไปอย่างมีมาตรฐาน โดยการจัดระบบการจัดการทรัพยากร และภารกิจความรับผิดชอบ เพื่อเผชิญเหตุการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นทุกรูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งลดความสูญเสียที่จะมีต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ทรัพยากร สภาพแวดล้อม สังคมและประเทศให้มีผลกระทบน้อยที่สุด

ระยะหลังเกิดภัย

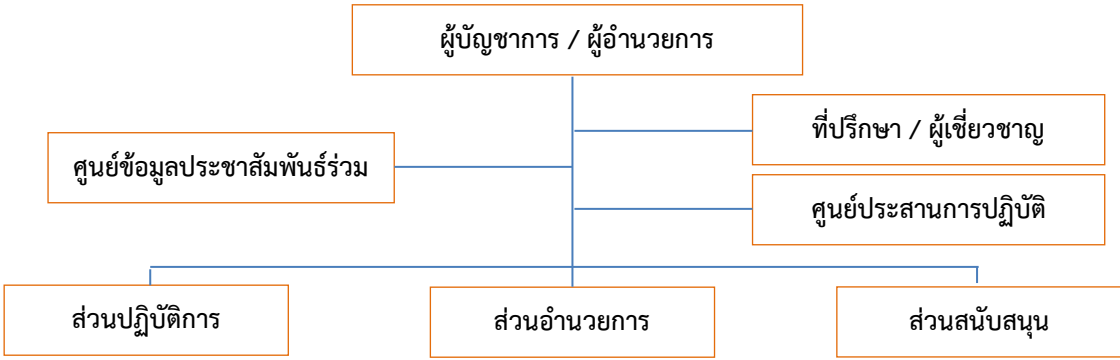
● การฟื้นฟู (Recovery) เป็นการดำเนินการภายหลังจากที่ภาวะฉุกเฉินจากสาธารณภัยบรรเทาลง หรือได้ผ่านพ้นไปแล้ว เพื่อปรับสภาพระบบสาธารณูปโภค การดำรงชีวิต และความเป็นอยู่ของชุมชนที่ประสบภัยให้กลับสู่สภาวะปกติ หรือพัฒนาให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer) ตามความเหมาะสม โดยการนำปัจจัยในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยมาดำเนินการในการฟื้นฟู ซึ่งหมายรวมถึงการซ่อมสร้าง (Reconstruction) และการฟื้นฟูสภาพ (Rehabilitation) ได้แก่ การฟื้นฟูสุขภาพผู้ประสบภัย การฟื้นฟูที่อยู่อาศัย ระบบโครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจ

4.3 แนวทางการบริหารจัดการสาธารณภัย

การกำหนดแนวทางการบริหารจัดการสาธารณภัย ใช้ระบบบัญชาการเหตุการณ์โดยรวมอำนาจสั่งการแบบรวมศูนย์ (Single Command) โดยได้กำหนดผู้รับผิดชอบเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident Commander) ตามระดับความรุนแรงของสาธารณภัย และมีองค์กรรับผิดชอบในการแก้ไขเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนี้

ระดับ	ความรุนแรง	การจัดการ	องค์กรรับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบของกระทรวงเกษตรฯ
1	สาธารณภัยที่เกิดขึ้นทั่วไป หรือมีขนาดเล็ก	ผู้อำนวยการท้องถิ่น ผู้อำนวยการอำเภอ และ/หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ กรุงเทพมหานคร สามารถควบคุมสถานการณ์และระงับภัยได้โดยลำพัง	กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (อ.บ.ต./เทศบาล/เมืองพัทยา/อำเภอ/สำนักงานเขต/คณะทำงานปฏิบัติการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาการเกษตรระดับอำเภอ (Operation Team)	- เกษตรอำเภอ
2	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการในระดับ 1 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ ผู้อำนวยการจังหวัด และ/หรือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครเข้าควบคุมสถานการณ์	ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้า (กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด หรือ กองอำนาจการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยกรุงเทพมหานคร)	- ผอ.ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัด - หัวหน้าหน่วยงานระดับจังหวัด
3	สาธารณภัยขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบรุนแรงกว้างขวาง หรือสาธารณภัยที่จำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญหรืออุปกรณ์พิเศษ	ผู้อำนวยการในระดับ 2 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ ผู้อำนวยการกลาง และ/หรือผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเข้าควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บก.ปภ.ช.)	- ผอ.ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงฯ - หัวหน้าส่วนราชการในสังกัดกระทรวงฯ
4	สาธารณภัยขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบร้ายแรงอย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย ควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บก.ปภ.ช.)	- ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ / ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์

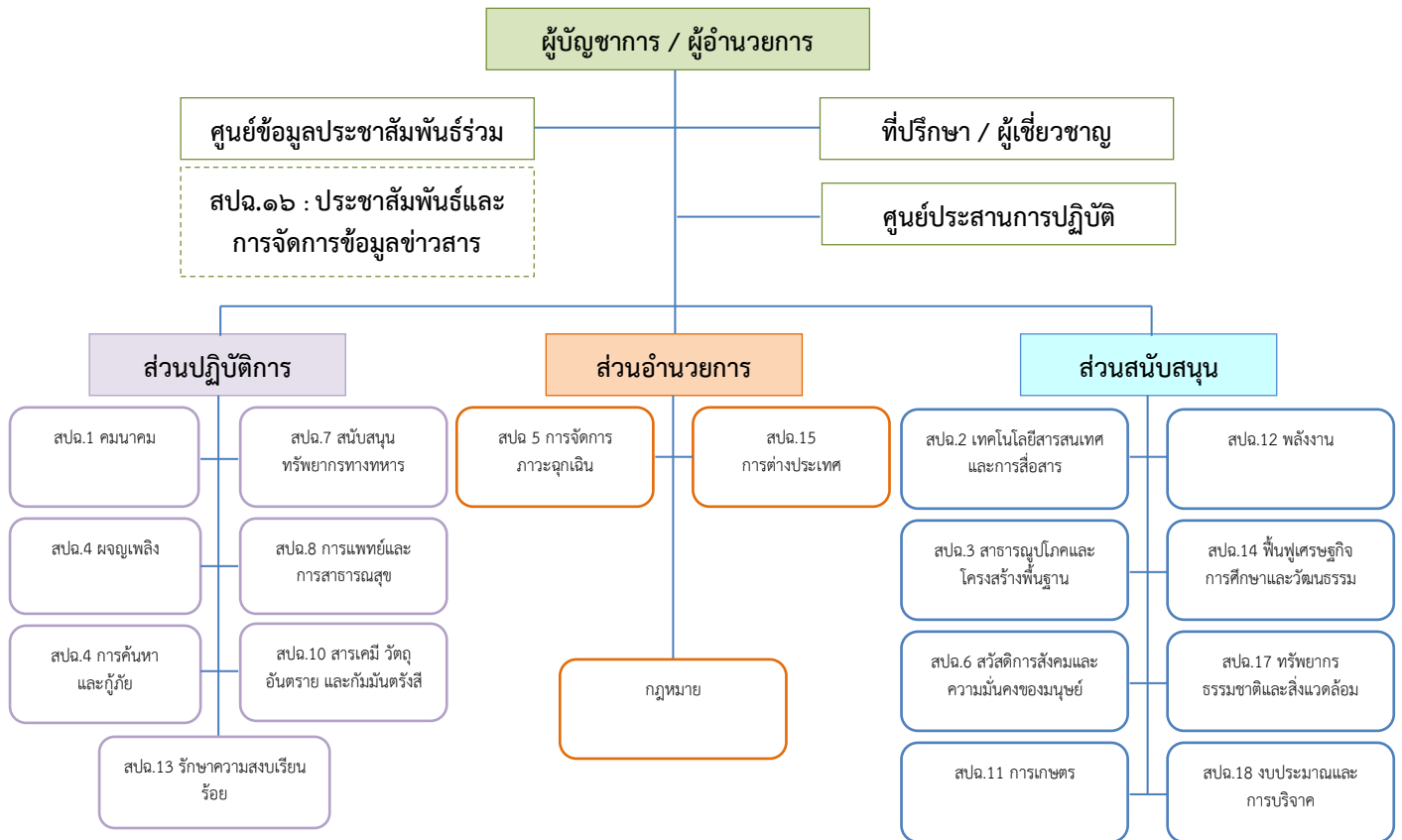

4.4 ระบบสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉินแห่งชาติ

เป็นกรอบการปฏิบัติสำหรับใช้ในการจัดการภาวะฉุกเฉินจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 ซึ่งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การเตรียมพร้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 - 2565 ได้แก่

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติให้พร้อมเผชิญกับภาวะไม่ปกติและจัดการความเสี่ยงอย่างบูรณาการ
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมสร้างความเชื่อมั่น ภูมิคุ้มกัน และศักยภาพของทุกภาคส่วน ให้มีความตระหนักและความเข้มแข็งร่วมกัน
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างความร่วมมือ
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการยุทธศาสตร์มีการบูรณาการและผนึกกำลังในลักษณะหุ้นส่วนยุทธศาสตร์

สำหรับระบบการสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉินหรือ สปฉ. (Emergency Support Function : ESF) นั้น คือ การจัดหาหมวดหมู่ภาระงานในการจัดการสาธารณภัยในภาวะฉุกเฉินให้อยู่ภายใต้โครงสร้างการจัดการที่เอื้อให้เกิดการประสานการปฏิบัติระหว่างส่วนราชการต่างๆ ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องในการจัดการภาวะฉุกเฉินประเภทเดียวกันให้เป็นไปอย่างมีเอกภาพ ลดความซ้ำซ้อน อีกทั้งยังช่วยสนับสนุนให้การประสานงานของกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลางรวมถึงการควบคุม สั่งการ บัญชาการของศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดและกรุงเทพมหานครของกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติในสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ 3) และขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ 4) ให้เกิดความเป็นเอกภาพสอดคล้องกับลักษณะของสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้ง ซึ่งจะช่วยให้การวางแผนการอำนวยการประสานงาน การสนับสนุน การบูรณาการการสื่อสารการบริหารจัดการทรัพยากรและการจัดการเหตุฉุกเฉินมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีประสิทธิภาพสูงสุด

5. แนวทางการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตร

5.1 โครงสร้างการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตร ดังนี้

ระดับนโยบาย

- 1) คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร โดยมี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน
- 2) คณะอนุกรรมการวางแผนและติดตามการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร โดยมี ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน

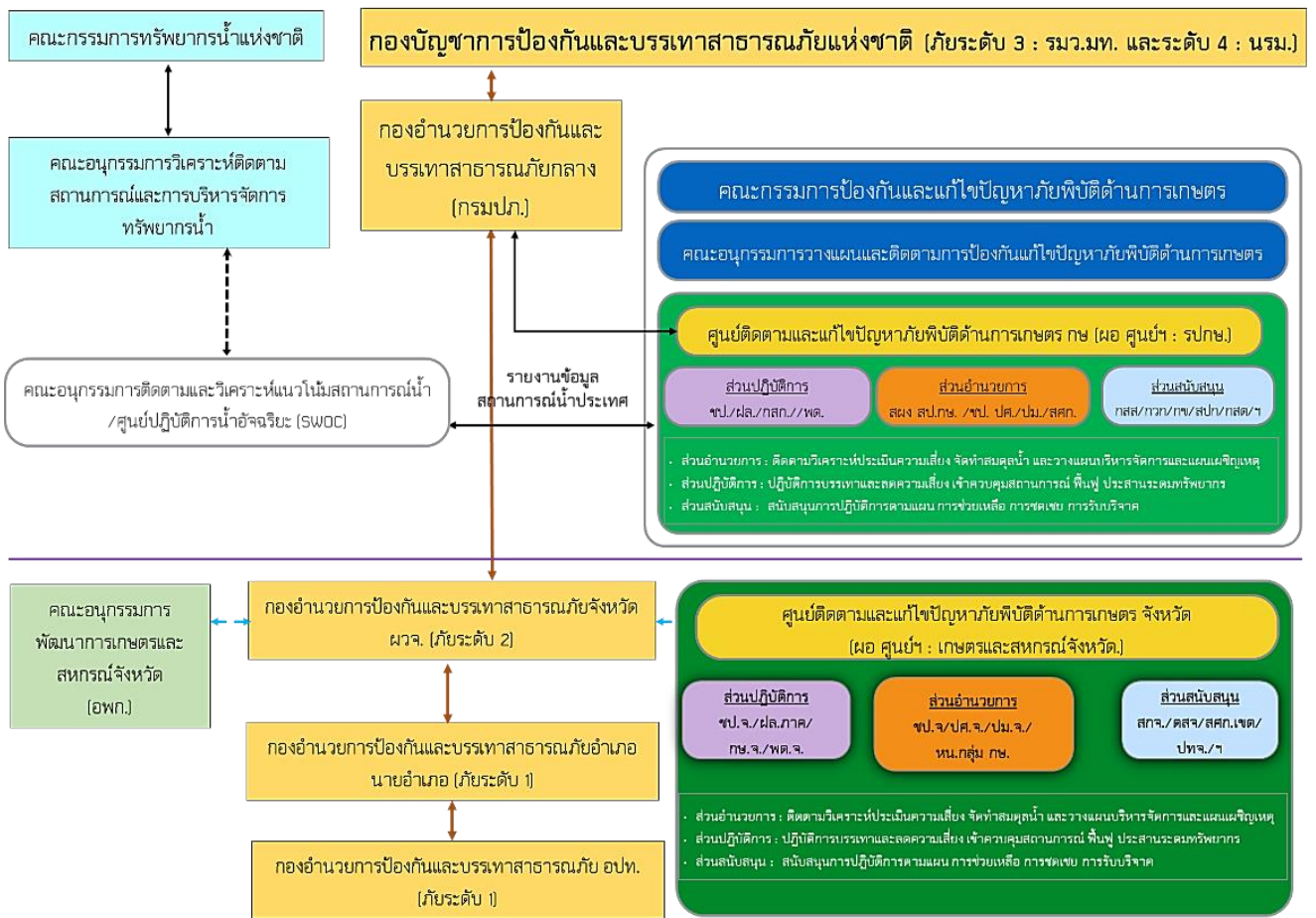
ระดับปฏิบัติการ

- 1) ส่วนกลาง : ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 - 1.1) ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เฝ้าระวังติดตามสถานะทางอุตุนิยมวิทยา จากหน่วยงานต่างๆ ประเมินสถานการณ์ และแจ้งเตือนภัยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศูนย์ติดตามฯ จังหวัด เพื่อเตรียมการป้องกันและให้การช่วยเหลือเกษตรกร รวมทั้งประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร และแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปรับทราบผ่านสื่อต่างๆ รวมถึงเว็บไซต์ <http://www.moac.go.th/builder/disas> และให้บริการข้อมูลสายด่วน 1170
 - 1.2) กรมชลประทาน โดยศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ (SWOC) และศูนย์เครือข่าย (SWOC 1-17) ติดตามเฝ้าระวัง สถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำสภาพน้ำท่า และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร แจ้งเตือนภัยให้เกษตรกร และประชาชนทราบผ่านทางสื่อต่างๆ รวมทั้งเว็บไซต์ <http://www.rid.go.th> และ <http://water.rid.go.th/wmsc> พร้อมทั้งให้บริการสายด่วน 1460
 - 1.3) กรมพัฒนาที่ดิน เฝ้าระวังและคาดการณ์พื้นที่ที่ประสบภัยล่วงหน้า เพื่อประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปทราบผ่านทางเว็บไซต์ <http://irw101.idd.go.th/index.php>

2) ส่วนภูมิภาค : ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัด ติดตามข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เฝ้าระวังสถานการณ์ และประเมินสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่ เพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกรทราบผ่านทางสื่อประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ง่าย

5.2 ความเชื่อมโยงกลไกการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตรกับการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศ

การบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตร ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศ โดยในระดับนโยบายได้ร่วมบูรณาการและปฏิบัติงานภายใต้ กอปภ.ช. ทั้งในภาวะปกติและภาวะเกิดภัย ส่วนในระดับปฏิบัติการหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้า และกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติตามระดับความรุนแรงของภัย

6. กลไกการบริหารจัดการสถานการณ์ และบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ระดับกระทรวง คือ ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร (กษ.)

ระดับจังหวัด คือ ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร (จังหวัด) และ คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ (อพก.) โดยได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

หน่วยงาน	ภารกิจ/หน้าที่
ศูนย์ติดตามและ แก้ไขปัญหาภัย พิบัติด้าน การเกษตร กระทรวงเกษตร และสหกรณ์	<ul style="list-style-type: none"> - ติดตาม วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์และผลกระทบด้านการเกษตรและแจ้งเตือนภัย - เร่งรัดการช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านการเกษตรของหน่วยงานต่างๆ - รายงานสถานการณ์และการให้ความช่วยเหลือให้ผู้บริหารทราบ - ประสานการปฏิบัติงานกับกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) และกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.)
ศูนย์ติดตามและ แก้ไขปัญหาภัย พิบัติด้าน การเกษตรจังหวัด อำนาจเจริญ	<ul style="list-style-type: none"> - ติดตาม วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์และผลกระทบด้านการเกษตร และแจ้งเตือนภัย ในระดับจังหวัด - เร่งรัดการช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านการเกษตรของหน่วยงานในจังหวัด - รายงานสถานการณ์และผลการช่วยเหลือต่อศูนย์ติดตามฯ กระทรวงทราบ - ประสานการปฏิบัติงานกับกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (กอปภ.จ.) และกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ (กอปภ.อ.)
โครงการ ชลประทาน อำนาจเจริญ (ขป)	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยและบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการป้องกัน ลดและบรรเทาผลกระทบ เตรียมความพร้อมเพื่อการเผชิญเหตุ และการฟื้นฟูในกลับสู่ ภาวะปกติหรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม - จัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำ เพื่อป้องกันบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติ - ดำเนินการตามแผนบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร - ติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำ - วางแผนจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชให้สอดคล้องกับน้ำต้นทุน - กำหนดมาตรการควบคุมการใช้น้ำของกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องตามแผนที่กำหนด - ประชาสัมพันธ์/รณรงค์ให้ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ - จัดเตรียมความพร้อมของรถบรรทุกน้ำ เครื่องสูบน้ำ และเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติบรรเทาภัยเพื่อให้การช่วยเหลือพื้นที่ประสบภัย - การประเมินความเสียหายและการซ่อมสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐาน ด้านชลประทาน
ประมงจังหวัด อำนาจเจริญ (ปม.จ.อจ)/ ศูนย์วิจัยและ พัฒนาเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำจืด อำนาจเจริญ (ศวจ.อจ)	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยและบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการป้องกัน ลด และบรรเทาผลกระทบ เตรียมความพร้อมเพื่อ การเผชิญเหตุ และการฟื้นฟูในกลับสู่ ภาวะปกติหรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม - จัดทำทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์น้ำให้เป็นปัจจุบัน - ประชาสัมพันธ์ แจ้งเตือนภัย และให้คำแนะนำด้านวิชาการ วางแผน การเพาะเลี้ยงสัตว์ น้ำให้เหมาะสมกับช่วงฤดูกาล - กำกับ ตรวจสอบสถานที่เลี้ยงสัตว์น้ำ (จระเข้) ที่อาจเป็นภัยต่อส่วนรวม - เฝ้าระวังการป้องกันและกำจัดโรคสัตว์น้ำ

	<ul style="list-style-type: none"> - ติดตามสถานการณ์และรายงานผลกระทบ - การให้การช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์น้ำ ตามบทบาท ภารกิจ หน้าที่ และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
สำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดอำนาจเจริญ (ปศ.จ.อจ)/ ศูนย์วิจัยและ พัฒนาอาหารสัตว์ อำนาจเจริญ (ศวอ.อจ)	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณสุขและบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการป้องกัน ลดและบรรเทาผลกระทบ เตรียมความพร้อมเพื่อ การเผชิญเหตุ และการฟื้นฟูในกลับสู่ภาวะปกติหรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม - จัดทำทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ - ให้คำแนะนำในการวางแผนการเลี้ยงสัตว์ แผนการอพยพสัตว์ และบริหารจัดการสถานที่อพยพสัตว์ การดูแลสุขภาพสัตว์ และการป้องกันโรคสัตว์ ที่เกิดจากภัยพิบัติ - การเตรียมเสบียงสัตว์ และเวชภัณฑ์ เพื่อสนับสนุนในกรณีที่ขาดแคลน - ติดตามสถานการณ์ รายงานผลกระทบความเสียหายและการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ - การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ตามบทบาท ภารกิจ หน้าที่ และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
สถานีพัฒนาที่ดิน อำนาจเจริญ (พด.อจ)	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณสุขและบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการป้องกัน ลดและบรรเทาผลกระทบ เตรียมความพร้อมเพื่อการเผชิญเหตุ และการฟื้นฟูในกลับสู่ภาวะปกติหรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม - จัดทำแผนที่เสี่ยงภัย และให้คำแนะนำการปลูกพืชในเขตที่ดินที่เหมาะสม - เฝ้าระวังและคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดภัยเพื่อแจ้งเตือนเกษตรกร - จัดทำแผนงาน/โครงการต่างๆ เพื่อช่วยป้องกันและบรรเทาผลกระทบ จากภัยพิบัติด้านการเกษตร เช่น การพัฒนาแหล่งน้ำ การขุดบ่อน้ำในไร่นา การอนุรักษ์ดินและน้ำ - เตรียมสาร พด. น้ำหมักชีวภาพ ไโดโลไมท์และวัสดุอื่น เพื่อฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยพิบัติ
ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการเกษตร อำนาจเจริญ (ศวพ.อจ)	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณสุขและบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการป้องกัน ลดและบรรเทาผลกระทบ เตรียมความพร้อมเพื่อการเผชิญเหตุ และการฟื้นฟูในกลับสู่ภาวะปกติหรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม - ติดตาม เฝ้าระวัง สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชเศรษฐกิจ โดยให้ข้อมูลวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และแจ้งหน่วยงานที่รับผิดชอบแจ้งเตือนเกษตรกร - ประชาสัมพันธ์และให้คำแนะนำในการดูแลรักษาพืช วางแผนการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ และจัดเตรียมสำรองเมล็ดพันธุ์
สำนักงานเกษตร จังหวัดอำนาจเจริญ (กษจ.อจ)	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณสุขและบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการป้องกัน ลดและบรรเทาผลกระทบ เตรียมความพร้อมเพื่อการเผชิญเหตุ และการฟื้นฟูในกลับสู่ภาวะปกติหรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม - จัดทำทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชให้เป็นปัจจุบัน - ติดตามสถานการณ์เพื่อประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนภัยแก่เกษตรกร - ให้คำแนะนำในการดูแลพืช วางแผนการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ - รายงานพื้นที่การเกษตรได้รับผลกระทบ และการให้ความช่วยเหลือเกษตรกร - การให้ความช่วยเหลือเกษตรกร ตามบทบาท ภารกิจ หน้าที่ และระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

<p>ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว อำนาจเจริญ (คมข.อจ)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยและบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการป้องกัน ลดและบรรเทาผลกระทบ เตรียมความพร้อมเพื่อการเผชิญเหตุ และการฟื้นฟูในกลับสู่ภาวะปกติหรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม - ติดตาม เฝ้าระวัง สถานการณ์การระบาดของศัตรูข้าว เพื่อแจ้งเตือนภัย แก่เกษตรกร - ประชาสัมพันธ์และให้คำแนะนำในการดูแลรักษา วางแผนการปลูกข้าว ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ - จัดเตรียมสำรองเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี และจัดทำแผนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเพิ่มเติม
<p>สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดอำนาจเจริญ (สสจ.อจ)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยและบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการป้องกัน ลดและบรรเทาผลกระทบ เตรียมความพร้อมเพื่อการเผชิญเหตุ และการฟื้นฟูในกลับสู่ภาวะปกติหรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม - จัดทำและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่การเกษตร ทรัพย์สินหนี้สิน ของสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เพื่อให้การช่วยเหลือด้านหนี้สิน - ฝึกอบรมเพื่อฟื้นฟูอาชีพให้เกษตรกรที่ประสบภัย - สนับสนุนเงินทุน เพื่อการฟื้นฟูอาชีพสมาชิกสถาบันเกษตรกร - การให้การช่วยเหลือเกษตรกร ตามบทบาท ภารกิจ หน้าที่ และระเบียบ กฎหมาย
<p>ศูนย์ปฏิบัติการฝน หลวงภาค ตะวันออกเฉียง เหนือ (ผล.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยและบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการป้องกัน ลดและบรรเทาผลกระทบ เตรียมความพร้อมเพื่อการเผชิญเหตุ - ปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในพื้นที่ เกษตรกรรม ป่าไม้ อ่างเก็บน้ำและเขื่อนเก็บกักน้ำ - พัฒนาเทคโนโลยีฝนหลวงและการตัดแปรสภาพอากาศ รวมทั้งปฏิบัติการด้านการบินเกษตร
<p>สำนักงานการ ปฏิรูปที่ดินจังหวัด อำนาจเจริญ (สปก.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยและบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการป้องกัน ลดและบรรเทาผลกระทบ เตรียมความพร้อมเพื่อการเผชิญเหตุ และการฟื้นฟูในกลับสู่ภาวะปกติหรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม - ดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำ ขุดลอกคูคลองในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินฯ - การให้การช่วยเหลือเกษตรกร ตามบทบาท ภารกิจ หน้าที่ และระเบียบ กฎหมาย
<p>สำนักงานเศรษฐกิจ การเกษตร</p>	<ul style="list-style-type: none"> - พยากรณ์แนวโน้มการผลิตและการตลาดพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ - การประเมินมูลค่าความเสียหายด้านเศรษฐกิจการเกษตรจากการเกิดภัยพิบัติ - การวิเคราะห์ความเสียหาย (Damages) และความสูญเสีย (Losses) ที่เกิดจากภัยในแต่ละด้าน - การวิเคราะห์ผลกระทบจากภัยพิบัติในเชิงเศรษฐกิจมหภาค (Macro – Economic Impact) และผลกระทบต่อมนุษย์และสังคม (Human/Social Impact) - การวิเคราะห์ความต้องการ/ความจำเป็นในการฟื้นฟูหลังเกิดภัย เพื่อการจัดลำดับความสำคัญในการฟื้นฟูในแต่ละภาคส่วน ตามระยะเวลา 3 ช่วง คือ ระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว

สำนักงานตรวจ บัญชีสหกรณ์ อำนาจเจริญ (สตส.อจ)	- ติดตาม สถานการณ์และผลกระทบด้านการเกษตร และแจ้งเตือนภัย - สร้างการรับรู้ให้แก่เกษตรกรผู้ประสบภัย - การสร้างระบบภูมิคุ้มกันให้เกษตรกรโดยการสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการทำบัญชี ครัวเรือน
สำนักงานธนาคาร เพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร จังหวัดอำนาจเจริญ (ธ.ก.ส.)	- ติดตาม สถานการณ์และผลกระทบด้านการเกษตร และแจ้งเตือนภัย - จัดทำและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่การเกษตร ทรัพย์สินหนี้สิน ของสมาชิกลูกค้า ธ.ก.ส. เพื่อให้การช่วยเหลือด้านหนี้สิน - การสร้างระบบภูมิคุ้มกันให้เกษตรกรโดยโครงการประกันภัยพืชผลทางการเกษตร - การให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเป็นเงิน

7. ภูมิอากาศจังหวัดอำนาจเจริญ

7.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดอำนาจเจริญตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ระยะทางห่างจาก
กรุงเทพ ฯ โดยประมาณ 568 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 1,975,780 ไร่ หรือ 3,162 ตารางกิโลเมตร ซึ่งมีอาณาเขต
ติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดยโสธรและจังหวัดมุกดาหาร

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดอุบลราชธานี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและจังหวัดอุบลราชธานี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดยโสธร

7.2 ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่โดยทั่วไปของจังหวัดอำนาจเจริญเป็นที่ลุ่ม มีเนินเขาเตี้ย ๆ ทอดยาวไปจรดจังหวัด
อุบลราชธานี จังหวัดอำนาจเจริญตั้งอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ยประมาณ 68 เมตร (227 ฟุต)
สภาพดินโดยทั่วไป เป็นดินร่วนปนทรายและดินลูกรังบางส่วน มีลำน้ำสายใหญ่ไหลผ่าน ได้แก่ ลำเซบก
และลำเซบาย

7.3 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดอำนาจเจริญ ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล 2 ชนิด
คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนเข้าปกคลุมประเทศไทยตั้งแต่
ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งอยู่ในช่วงฤดูหนาวของประเทศไทย ทำให้จังหวัด
อำนาจเจริญมีอากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไป และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลและ
มหาสมุทร เข้าปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน (ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงประมาณกลางเดือน
ตุลาคม) ทำให้มีฝนตกชุกทั่วไป

7.4 ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดอำนาจเจริญ พิจารณาตามลักษณะของลมฟ้าอากาศของประเทศไทย
สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มต้นประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่
มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้ง โดยมีอากาศหนาว
จัดในบางวันและเดือนที่มีอากาศหนาวมากที่สุดจะอยู่ในช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพล
ของบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงปกคลุมประเทศไทยในช่วงดังกล่าวด้วย

ฤดูร้อน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นที่มีอากาศร้อนอบอ้าวโดยทั่วไป โดยเฉพาะเดือนเมษายนจะเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวที่สุดของปี

ฤดูฝน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเอาความชื้นจากทะเลและมหาสมุทรมาปกคลุมประเทศไทย ประกอบกับในช่วงดังกล่าวร่องความกดอากาศต่ำที่พาดอยู่บริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพาดผ่านบริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ทำให้อากาศเริ่มชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป โดยเฉพาะเดือนสิงหาคมเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกหนาแน่นมากที่สุดในรอบปี แต่อย่างไรก็ตามนอกจากปัจจัยดังกล่าวที่ให้มีฝนตกชุกแล้วยังขึ้นอยู่กับอิทธิพลของพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนตัวเข้าใกล้หรือเข้าสู่ประเทศไทยในช่วงดังกล่าวด้วย

7.5 อุณหภูมิ

จังหวัดอำนาจเจริญอากาศค่อนข้างร้อนอบอ้าวในช่วงฤดูร้อน และในช่วงฤดูหนาวจะมีอากาศค่อนข้างหนาวเย็น โดยอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปี 27.4 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 22.6 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.4 องศาเซลเซียส เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี ส่วนในช่วงฤดูหนาวจะมีอากาศหนาวที่สุดในเดือนมกราคม

7.6 ปริมาณฝน

ปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดทั้งปีอยู่ระหว่าง 1,600 - 1,800 มิลลิเมตร สำหรับปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดทั้งปี 1,626.7 มิลลิเมตร และมีจำนวนวันที่ฝนตก 121 วัน โดยเดือนกันยายนเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกมากที่สุดในรอบปี มีปริมาณฝนเฉลี่ย 314.3 มิลลิเมตร และมีฝนตก 20 วัน

7.7 พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนตัวผ่านหรือเข้าสู่จังหวัดอำนาจเจริญ มีแหล่งกำเนิดจากทะเลจีนใต้และมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตก โดยเคลื่อนตัวผ่านประเทศเวียดนาม กัมพูชา และลาวก่อนจะเข้าสู่ประเทศไทย ทำให้พายุหมุนเขตร้อนอ่อนกำลังเป็นพายุดีเปรสชันและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายมากนัก แต่ยังคงทำให้เกิดฝนตกหนักถึงหนักมากจนก่อให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันได้ สำหรับช่วงเวลาที่มีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนตัวผ่านจังหวัดนี้ เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนเป็นต้นไปจนถึงเดือนตุลาคม โดยเฉพาะเดือนตุลาคมเป็นช่วงที่มีพายุหมุนเขตร้อนมีโอกาสเคลื่อนเข้าสู่จังหวัดนี้ได้มากที่สุด

จากสถิติในคาบ 72 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 - 2565 พบว่า พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนตัวผ่านจังหวัดอำนาจเจริญมีทั้งหมด 11 ลูก โดยเคลื่อนเข้ามาขณะที่มีกำลังแรงเป็นพายุโซนร้อนในเดือนกันยายนจำนวน 1 ลูก (2563) และเคลื่อนเข้ามาที่มีกำลังแรงเป็นพายุดีเปรสชัน 10 ลูก โดยเคลื่อนเข้ามาในเดือนมิถุนายน 1 ลูก (2515) เดือนกรกฎาคม 1 ลูก (2521) เดือนกันยายน 3 ลูก (2522, 2525, 2559) และเดือนตุลาคม 4 ลูก (2504, 2506, 2513, 2529)

หมายเหตุ: - สถิติภูมิอากาศที่เป็นค่าเฉลี่ยข้อมูลอุณหภูมิและปริมาณฝน (อ้างอิง สถานีอุตุนิยมวิทยาอุบลราชธานี) คาบ 30 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2524 - 2553

- สถิติภูมิอากาศที่มีค่าเป็นที่สุดใช้ข้อมูล ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 - 2565

ที่มา : ศูนย์ภูมิอากาศ กองพัฒนาอุตุนิยมวิทยา กรมอุตุนิยมวิทยา มกราคม 2566

8. ข้อมูลด้านการเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

8.1 ข้อมูลประชากร ครั้วเรือนเกษตร เขตการปกครอง ทำเนียบหมู่บ้านพื้นที่

- 1) ครั้วเรือนประชากร 121,118 ครั้วเรือน ประชากร 375,382 ราย
- 2) ครั้วเรือนเกษตร 79,168 ครั้วเรือน
- 3) เขตการปกครอง 7 อำเภอ 56 ตำบล 607 หมู่บ้าน 39 อบต 31 ชุมชน 24 เทศบาล
- 4) ทำเนียบหมู่บ้าน
 - อ.เมืองอำนาจเจริญ 194 หมู่บ้าน - อ.ชานุมาน 62 หมู่บ้าน
 - อ.ปทุมราชวงศา 73 หมู่บ้าน - อ.เสนางคนิคม 58 หมู่บ้าน
 - อ.พนา 56 หมู่บ้าน - อ.หัวตะพาน 85 หมู่บ้าน
 - อ.ลืออำนาจ 79 หมู่บ้าน

5) พื้นที่ทั้งจังหวัด 1,975,780 ไร่ หรือ 3,162.078 ตารางกิโลเมตร

8.2 ครั้วเรือนภาคการเกษตร ปี 65 แยกตามชนิด (พืช สัตว์ ประมง)

- 1) ด้านพืช 79,168 ครั้วเรือน
- 2) ด้านสัตว์ 41,676 ครั้วเรือน
- 3) ด้านประมง 2,786 ครั้วเรือน
- 4) แรงงานภาคการเกษตร 74,453 ราย (ที่มา : สนง.สถิติจังหวัด ม.ค. 66 ข้อมูลไตรมาส 3)
 - แรงงานชาย 45,746 ราย
 - แรงงานหญิง 28,707 ราย

8.2.1 ด้านพืช

- พื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ 1,975,780 ไร่
- พื้นที่ทำการเกษตร 1,348,498 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 68.25 ของพื้นที่จังหวัด
- ครั้วเรือนเกษตรกร 79,168 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 63.27 ของครั้วเรือน

จังหวัด

ตารางที่ 1 ข้อมูลพืชเศรษฐกิจ

ที่	ชนิดพืช	เกษตรกร ราย	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ราคา	
							บาท/กก	บาท/ตัน
1	ข้าวเจ้า	71,385	938,098	938,098	357	336,810	14.17	14,178
2	ข้าวเหนียว	22,719	136,329	136,329	394	53,671	8.40	8,414
3	มันสำปะหลังโรงงาน	12,840	154,378	153,381	3,409	526,275	2.51	2,110
4	อ้อยโรงงาน	2,153	38,986	38,986	9,050	352,824	1.08	1,080
5	ปาล์มน้ำมัน	872	7,686	ยังไม่ให้ผลผลิต 1,094 ไร่ ให้ผลผลิต 6,592 ไร่	1,313	8,653	5.88	5,800
6	ยางพารา	5,431	92,755	เปิดกรีด 83,316 ไร่ ยังไม่เปิดกรีด 9,439 ไร่	215	17,940		
	- ยางก้อนถ้วย(แห้ง)						44.28	44,280

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ ณ มกราคม 2566

8.2.2 ด้านสัตว์

- จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ 25,751 ครัวเรือน
- พื้นที่ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ 3,983 ไร่

ตารางที่ 2 ข้อมูลสัตว์เศรษฐกิจ

ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ข้อมูลผลผลิต		ราคาเฉลี่ย (บาท/หน่วย)	มูลค่า (บาท)
			จำนวน	หน่วยนับ		
โคเนื้อ	28,540	119,998	500	กก	97	5,819,903,000
โคพื้นเมือง	6,032	24,405	250	กก	97	591,821,250
โคขุน	58	205	750	กก	115	17,681,250
กระบือ	4,906	19,135	350	กก	91	609,449,750
สุกร	945	38,569	100	กก	101	389,546,900
ไก่พื้นเมือง	27,521	1,167,845	3	กก	95	332,835,825
ไก่เนื้อ	93	474,937	1	กก	44	20,659,760
ไก่ไข่	2,056	76,267	280	ฟอง	3.8	81,148,088
แพะ	140	3,878	60	กก	121	28,154,280
เป็ดเทศ	2,881	44,026	3	กก	95	12,547,410
เป็ดไข่	210	42,283	280	ฟอง	4.5	53,276,580
เป็ดเนื้อ	337	7,256	2	กก	82	1,189,984
รวม						7,958,214,077

หมายเหตุ : ประมาณการมูลค่ายังไม่ได้หักค่าใช้จ่าย

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ มกราคม 2566

8.2.3 ด้านประมง

- คร่าวเรือนเกษตรกรทำการประมง 2,786 คร่าวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.22 ของคร่าวเรือนจังหวัด
- เกษตรกรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด 9,658 ราย

ตารางที่ 3 ข้อมูลการเลี้ยงสัตว์น้ำ

กิจกรรม	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (กก.)	มูลค่า (บาท)
ฟาร์มเพาะอนุบาลสัตว์น้ำ	64	555	169,828,710	67,967,484
ผลผลิตสัตว์น้ำจากการเพาะเลี้ยง	9,658	5,801	1,530,510	96,678,320
การจับสัตว์น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ	2,785	32,512	562,530	42,847,980
รวม	12,507	38,868	171,921,750	207,493,784

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ ณ 16 มกราคม 2566

ตารางที่ 4 ราคาผลผลิตสัตว์น้ำที่สำคัญของจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2566

ที่	ชนิดสัตว์น้ำ	ราคาสัตว์น้ำ		
		ปากบ่อ (บาท/กก.)	ตลาด (บาท/กก.)	เฉลี่ย (บาท/กก.)
1	ปลานิล	55	65	60
2	ปลาไน	50	65	57.50
3	ปลาตะเพียน	55	65	60
4	ปลาชุกชี	50	60	55
5	ปลาดุก , ปลาดุกบิ๊กอุย	65	80	72.50
6	ปลานวลจันทร์เทศ	50	65	57.50
7	ปลาหมอไทย	85	120	102.50
8	ปลาช่อนเทศ	60	65	62.50
9	กุ้งก้ามกราม	300	350	325
10	กบ	100	120	110
11	ปลาอื่น ๆ	55	70	62.50
12	ตะพาบน้ำ	500	600	550

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ ณ 16 มกราคม 2566

ตารางที่ 5 ข้อมูลผลผลิตสัตว์น้ำ ปี 2566 จังหวัดอำนาจเจริญ

ชนิดสัตว์น้ำ	การเลี้ยงสัตว์น้ำจืด					ราคาสัตว์น้ำ	
	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (กก.)	เฉลี่ย (กก./ไร่)	มูลค่า (บาท)	ปากบ่อ (บาท/ กก.)	ตลาด (บาท/ กก.)
ปลานิล	5,961	3,651.09	888,960.00	243.48	56,953,470.00	55.00	65.00
ปลาไน	194	98.03	13,060.00	133.18	726,500.00	50.00	65.00
ปลาตะเพียน	2,505	1,367.82	433,540.00	316.96	25,468,970.00	55.00	65.00
ปลาสลิค	2	0.50	120.00	240.00	7,250.00	50.00	60.00
ปลาดุก	884	558.76	154,110.00	275.81	10,492,650.00	65.00	80.00
ปลาดุกบิ๊กอุย	111	64.60	13,510.00	209.07	923,770.00	65.00	80.00
ปลานวลจันทร์เทศ	36	19.50	3,800.00	195.10	212,770.00	50.00	65.00
ปลาหมอไทย	23	24.25	18,420.00	759.42	1,451,500.00	85.00	120.00
ปลาหมออื่นๆ	3	1.25	320.00	253.33	19,880.00	85.00	100.00
ปลาอีสกเทศ	14	13.50	3,000.00	222.24	178,640.00	60.00	65.00
กึ่งก้ามกราม	1	0.25	500.00	200.00	15,000.00	300.00	350.00
กบ	18	0.75	1,520.00	2,027.80	221,310.00	100.00	120.00
ปลาอื่น ๆ	2	0.35	110.00	314.29	6,600.00	55.00	70.00
รวม	9,754	5,800.65	1,530,970.00		96,678,310.00		

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ ณ 16 มกราคม 2566

ตารางที่ 6 ข้อมูลแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีการจับสัตว์น้ำ ปี 2566

ที่	อำเภอ	เนื้อที่ (ไร่)	แหล่งน้ำ (แห่ง)
1	เมือง	11,993	96
2	ชานุมาน	4,086	38
3	พนา	1,655	87
4	พทุมราชวงศา	2,232	51
5	เสนางคนิคม	804	39
6	หัวตะพาน	9,763	80
7	ลืออำนาจ	1,333	44
	รวม	31,866	435

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ 16 มกราคม 2566

8.3 จำนวนเกษตรกรอาสาจังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 2,796 ราย แยกเป็น

1) อาสาสมัครฟนหลวง	35	ราย	7) ครูบุญชีอาสา	73	ราย
2) ชาวนาอาสา	6	ราย	8) อาสาช่างพารา	23	ราย
3) อาสาปศุสัตว์	463	ราย	9) หมอдинอาสา	670	ราย
4) เกษตรอาสาหมู่บ้าน	989	ราย	10) อาสาชลประทาน	24	ราย
5) เศรษฐกิจอาสา	10	ราย	11) อาสาสหกรณ์	29	ราย
6) อาสาสปก.	126	ราย	12) สารวัตรเกษตรอาสา	179	ราย

8.4 จำนวนสถาบันเกษตรกร

1) สหกรณ์ภาคการเกษตร	29 แห่ง	สมาชิก	75,467	ราย
2) กลุ่มเกษตรกร	35 กลุ่ม	สมาชิก	2,883	ราย
3) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	92 กลุ่ม	สมาชิก	1,840	ราย
4) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	1,557 กลุ่ม	สมาชิก	33,256	ราย
5) กลุ่มยุวเกษตรกร	30 กลุ่ม	สมาชิก	160	ราย
6) กลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	84 กลุ่ม	สมาชิก	1,700	ราย
7) Smart Farmer	3,084	ราย		
8) Young Smart Farmer	207	ราย		
9) เกษตรแปลงใหญ่	205 แปลง	เกษตรกร	10,072	ราย

8.5 สถิติภัยธรรมชาติ ปี 2547-2565

ปี	อุทกภัย				ภัยแล้ง/ฝนทิ้งช่วง				โรคระบาดสัตว์ ลัมปี สกิน				
	หมู่บ้าน	ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่เสียหาย (ไร่)	หมู่บ้าน	ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่เสียหาย (ไร่)	หมู่บ้าน	ชุมชน	ตำบล	จำนวน ครัวเรือน	สัตว์ป่วยตาย (ตัว)
2547	236	50	4,954	28,937.25	558	56	30,561	135,209	-	-	-	-	-
2548	70	12	10,187	3,770.25	12	4	543	3,861	-	-	-	-	-
2549	118	18	2,541	31,944	10	6	262	3,029	-	-	-	-	-
2550	207	33	9,691	125,778	339	47	11,660	-	-	-	-	-	-
2551	-	-	-	-	597	56	18,113	73,027	-	-	-	-	-
2552	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2553	166	31	3,755	33,914.50	7	2	23	230	-	-	-	-	-
2554	532	56	14,592	90,010	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2555	-	-	-	-	440	45	23,679	175,885.25	-	-	-	-	-
2556	-	-	-	-	4	1	304	123,039.00	-	-	-	-	-
2557	312	36	10,058	65,226	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2558	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2559	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2560	252	55	14,106	68,134	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2561	111	24	1,421	7,700.50	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2562	607	56	15,890	118,154.30	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2563	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2564	157	25	4,055	43,845	-	-	-	-	607	31	56	1676	1792
2565	446	51	10,421	64,720	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ
สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอำนาจเจริญ
ข้อมูล ณ มกราคม 2566

9. การประเมินสถานการณ์และวิเคราะห์ความเสี่ยง

9.1 การคาดหมายลักษณะอากาศในช่วงฤดูฝน ปี 2566

ฤดูฝนของประเทศไทยปีนี้คาดว่าจะเริ่มประมาณปลายสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนพฤษภาคม 2566 ซึ่งช้ากว่าปกติเล็กน้อย และจะสิ้นสุดประมาณกลางเดือนตุลาคม 2566 โดยปริมาณฝนรวมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนในช่วงฤดูฝนปีนี้ จะน้อยกว่าค่าเฉลี่ยปกติเล็กน้อย ประมาณร้อยละ 5-10 และจะน้อยกว่าปีที่แล้ว โดยทั้งในช่วงครึ่งแรกของฤดูฝน (ตั้งแต่วันเริ่มต้นถึงเดือนกรกฎาคม) และช่วงครึ่งหลังฤดูฝน (เดือนสิงหาคมถึงกลางเดือนตุลาคม) ปริมาณฝนรวมส่วนใหญ่จะน้อยกว่าค่าเฉลี่ยปกติประมาณร้อยละ 5-10

ช่วงประมาณปลายเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนมิถุนายน บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนจะมีฝนเพิ่มมากขึ้นและต่อเนื่อง โดยจะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ 40-60 ของพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ กับจะมีฝนตกหนักถึงหนักมากในบางแห่ง เนื่องจากมรสุมตะวันออกเฉียงใต้จะพัดปกคลุมทะเลอันดามันและประเทศไทย โดยจะมีกำลังแรงเป็นระยะๆ ประกอบกับในบางช่วงจะมีร่องมรสุมพาดผ่านบริเวณประเทศไทยตอนบนเป็นระยะๆ นอกจากนี้ในบางช่วงจะมีหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรงก่อดำบริเวณทะเลอันดามัน แล้วทวีกำลังแรงขึ้นเป็นพายุดีเปรสชันหรือพายุไซโคลน และเคลื่อนตัวเข้าใกล้ด้านตะวันตกของประเทศไทย

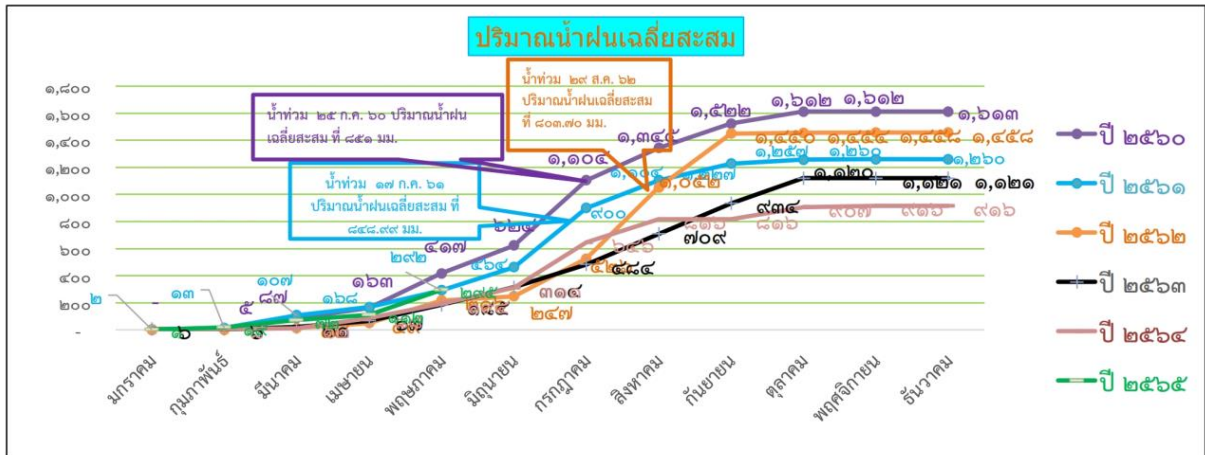
จากนั้น ในช่วงประมาณกลางเดือนมิถุนายนถึงกลางเดือนกรกฎาคม ปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง และจะทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำด้านการเกษตรในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่แล้งซ้ำซากนอกเขตชลประทาน ทั้งนี้เนื่องจากมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมทะเลอันดามันและประเทศไทยจะมีกำลังอ่อนลง ส่วนร่องมรสุมจะเลื่อนขึ้นไปพาดผ่านบริเวณตอนใต้ของประเทศจีน

สำหรับช่วงตั้งแต่มิถุนายนถึงกันยายน บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนจะกลับมามีฝนตกชุก หนาแน่นอีกครั้ง โดยส่วนใหญ่จะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ 60-80 ของพื้นที่ กับมีฝนหนักหลายพื้นที่และหนักมากในบางแห่ง ซึ่งจะก่อให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก รวมทั้งน้ำล้นตลิ่งในบางแห่ง ทั้งนี้เนื่องจากมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมทะเลอันดามันและประเทศไทย จะกลับมามีกำลังแรงและต่อเนื่อง ประกอบกับร่องมรสุมจะเลื่อนกลับลงมาพาดผ่าน บริเวณประเทศไทยตอนบนในบางช่วง

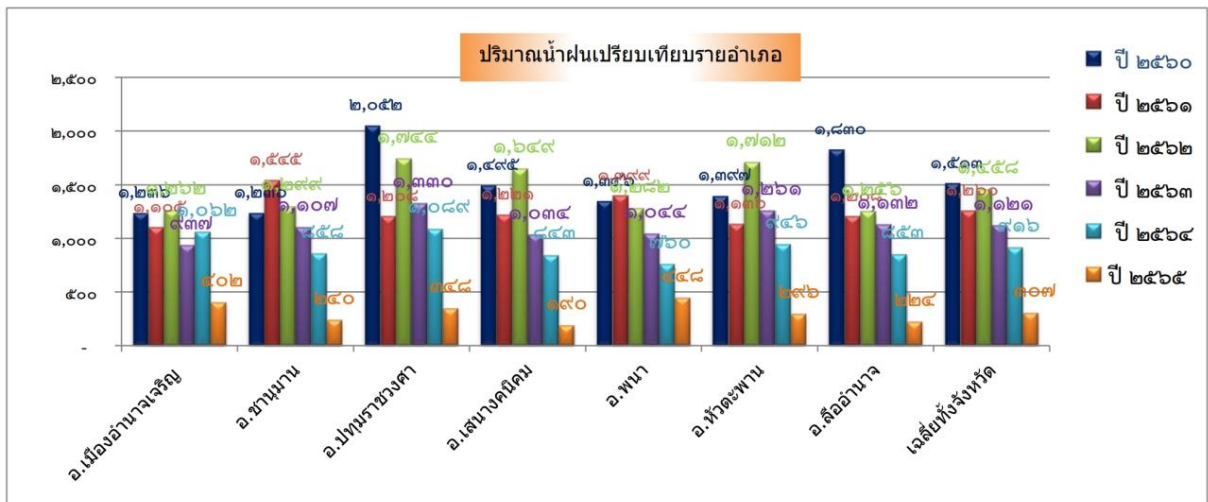
ส่วนในเดือนตุลาคม บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนจะมีปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลงและเริ่มจะมีอากาศหนาวเย็นในตอนเช้า ทั้งนี้เนื่องจากบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนจะเริ่มแผ่ลงมาปกคลุมภาคตะวันออกเฉียงเหนือและตอนบนของภาคเหนือ นอกจากนี้ มรสุมตะวันออกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมประเทศไทย จะเริ่มเปลี่ยนเป็นมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมแทน

ข้อควรระวัง บางช่วงจะมีฝนตกหนักถึงหนักมากติดต่อกันหลายวัน ซึ่งอาจก่อให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก และน้ำล้นตลิ่งได้ โดยเฉพาะในช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน นอกจากนี้ คาดว่า จะมีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนเข้าสู่ประเทศไทย 1-2 ลูก โดยมีโอกาสสูงที่จะเคลื่อนผ่านบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือในช่วงเดือนสิงหาคมหรือกันยายน ช่วงที่มีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนตัวเข้าใกล้หรือเคลื่อนผ่านประเทศไทย จะมีลักษณะของพายุรุนแรง ฝนตกเป็นบริเวณกว้าง และมีฝนตกหนักถึงหนักมากในหลายพื้นที่

ปริมาณน้ำฝนย้อนหลัง 5 ปี 2560-2565 สะสมเป็นรายเดือน

ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสะสมเปรียบเทียบรายอำเภอ

9.3 สภาพน้ำ ปี 2566

จังหวัดอำนาจเจริญ มีพื้นที่ทั้งหมด 1,975,780 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่การเกษตรทั้งจังหวัด 1.400 ล้านไร่ (70.86 %) เป็นพื้นที่เกษตรที่พัฒนาด้านชลประทานแล้ว 284,992 ไร่ คิดเป็น 20.36 % ของพื้นที่การเกษตร (โดยอยู่ในเขตชลประทาน 48,521 ไร่ และถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแล 236,471 ไร่ แบ่งเป็นสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน 63 สถานี ชลประทานขนาดเล็ก จำนวน 165 แห่ง และงานพัฒนาแหล่งน้ำ 53 แห่ง และโครงการแก้มลิง จำนวน 36 แห่ง) บ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน จำนวน จำนวน 15,148 บ่อ บ่อบาดาลเพื่อการเกษตร รวม 2,076 บ่อ

1) สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำและเขื่อน

สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดขนาดกลางของจังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน ๔ อ่างเก็บน้ำ และ 1 เขื่อน (ณ วันที่ 24 พฤษภาคม 2566) ดังนี้

สภาพน้ำในอ่างเก็บขนาดกลาง จำนวน ๔ อ่างเก็บน้ำ 1 เขื่อน มีปริมาตรน้ำทั้งหมด 18.555 ล้าน ลบ.ม. (ร้อยละ 37.12 ของความจุอ่างฯ) ปริมาณน้ำใช้การได้ 16.502 ล้านลบ.ม. (คิดเป็นร้อยละ 33.01) โดยมีรายละเอียดดังนี้

- อ่างเก็บน้ำพุทธอุทยาน ปริมาณน้ำในอ่างขณะนี้ 5.161 ล้าน ลบ.ม. หรือคิดเป็นร้อยละ 26.70 ของความจุอ่างเก็บน้ำ (19.325 ล้าน ลบ.ม.) ปริมาณน้ำใช้การได้ 4.270 ล้าน ลบ.ม.

- อ่างเก็บน้ำห้วยโพธิ์ ปริมาณน้ำในอ่างขณะนี้ มี 1.918 ล้าน ลบ.ม. หรือคิดเป็นร้อยละ 25.79 ของความจุอ่างเก็บน้ำ (7.438 ล้าน ลบ.ม.) ปริมาณน้ำใช้การได้ 1.374 ล้าน ลบ.ม.
- อ่างเก็บน้ำร่องน้ำซับ ปริมาณน้ำในอ่างขณะนี้ มี 0.202 ล้าน ลบ.ม. หรือคิดเป็นร้อยละ 47.38 ของความจุอ่างเก็บน้ำ (0.426 ล้าน ลบ.ม.) ปริมาณน้ำใช้การได้ 0.084 ล้าน ลบ.ม.
- อ่างเก็บน้ำห้วยสีโท ปริมาณน้ำในอ่างขณะนี้ มี 4.615 ล้าน ลบ.ม. หรือคิดเป็นร้อยละ 43.53 ของความจุอ่างเก็บน้ำ (10.600 ล้าน ลบ.ม.) ปริมาณน้ำใช้การได้ 4.215 ล้าน ลบ.ม.
- เขื่อนลำเซบาย ปริมาณน้ำหน้าฝายขณะนี้ มี 6.659 ล้าน ลบ.ม. หรือคิดเป็นร้อยละ 54.58 ของความจุเอียงกัก (12.200 ล้าน ลบ.ม.) ปริมาณน้ำใช้การได้ 6.559 ล้าน ลบ.ม.

2) สภาพน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ

- แม่น้ำโขง วัดที่สถานีขานูมาน ระดับน้ำ 1.17 เมตร ต่ำกว่าตลิ่ง 11.83 เมตร สถานการณ์อยู่ในเกณฑ์น้ำน้อย แนวโน้มเพิ่มขึ้น

- ลำเซบาย วัดที่เขื่อนลำเซบายอำนาจเจริญ ระดับน้ำหน้าเขื่อน +119.12 ม.รทก. ต่ำกว่าระดับพน้ำ 4.38 เมตร ระดับท้ายเขื่อน +114.90 ม.รทก. สถานการณ์อยู่ในเกณฑ์น้ำปกติ แนวโน้มทรงตัว

- ลำเซบก วัดที่อำเภอสิรินธรอำนาจ สะพานข้ามลำเซบก ระดับน้ำอยู่ที่ 1.13 เมตร ต่ำกว่าตลิ่ง 3.87 เมตร สถานการณ์อยู่ในเกณฑ์น้ำน้อย แนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

3) โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน 165 แห่ง ความจุ 33.1972 ลบ.ม. พื้นที่รับประโยชน์ 93,171 ไร่

4) โครงการป้องกันภัยจากน้ำ (แก้มลิง) จำนวน 39 แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ 40,580 ไร่ 3,725 ครัวเรือน

5) สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน 65 สถานี พื้นที่ชลประทาน 81,181 ไร่ 4,938 ครัวเรือน

6) แหล่งน้ำในไร่นา (บ่อขนาด 1,260 ลบ.ม.) ปี 2566 จำนวน 558 บ่อ แหล่งน้ำในไร่นาสะสม ปี 2550-ปี 2565 จำนวน 15,148 บ่อ แผนชุด ปี 2566 จำนวน 558 บ่อ

7) บ่อบาดาลเพื่อการเกษตร จำนวน 2,076 บ่อ ประกอบด้วยสำนักควบคุมกิจการน้ำบาดาล จำนวน 1,714 บ่อ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 362 บ่อ

9.4 คาดการณ์พื้นที่เสี่ยงอุทกภัย ดินโคลนถล่ม และฝนทิ้งช่วง ปี 2566

1) พื้นที่เสี่ยงอุทกภัย

การคาดการณ์น้ำท่วม เป็นการคาดการณ์โอกาสที่จะเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ทำการเกษตรล่วงหน้า เพื่อใช้ในการจัดทำแผนเตรียมรับสถานการณ์น้ำท่วมในพื้นที่ทำการเกษตร ในช่วงฤดูฝน ปี 2566 สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคาดการณ์น้ำท่วมประกอบด้วย

- ข้อมูลเชิงพื้นที่ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงกายภาพแสดงถึงความเสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วม อาทิเช่น ความลาดชันของพื้นที่ สภาพพื้นที่ (ลุ่ม,ดอน,ที่สูง) ความสามารถในการระบายน้ำของดิน เป็นต้น

- ข้อมูลสถิติพื้นที่ที่เคยเกิดน้ำท่วมซ้ำ

- ข้อมูลคาดหมายลักษณะอากาศช่วงฤดูฝนของประเทศไทย

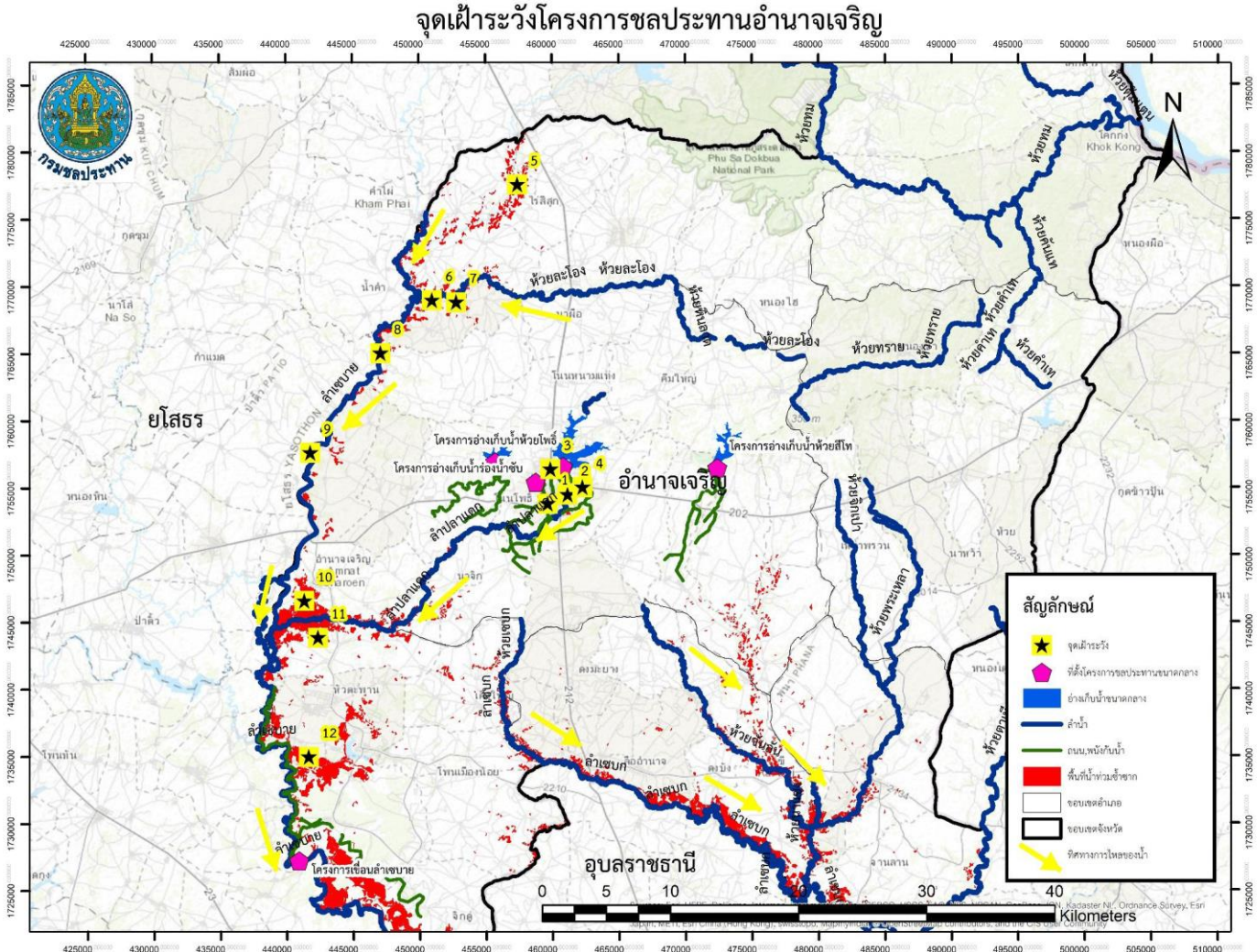
จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่คาดการณ์ว่าพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ทำการเกษตรในช่วงปี 2566 พบว่า ครอบคลุมในพื้นที่ 37,628 ไร่ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ 7 อำเภอ 40 ตำบล (ตารางที่ 9) ดังนี้

1. อำเภอขานูมาน พื้นที่เกษตรที่มีโอกาสที่เกิต้น้ำท่วมใน 1 ตำบล ประกอบด้วย ป่าก่อ คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 6 ไร่

2. อำเภอปทุมราชวงศา พื้นที่เกษตรที่มีโอกาสที่เกิดน้ำท่วมใน 3 ตำบล ประกอบด้วย นาป่าแซง ลือ และห้วย คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 416 ไร่
3. อำเภอพนา พื้นที่เกษตรที่มีโอกาสที่เกิดน้ำท่วมใน 4 ตำบล ประกอบด้วย ไม้กลอน พระเหลา พนา และจานลาน คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 3,310 ไร่
4. อำเภอเมือง พื้นที่เกษตรที่มีโอกาสที่เกิดน้ำท่วมใน 14 ตำบล ประกอบด้วย กุดปลาตุก คีมใหญ่ ดอนเมย นาจิก นาแต่ นาผือ นาวัง นาหอมม่า น้ำปลีก โนนหนามแห่ง บุ่ง ปลาข้าว สร้างนกทา และหนองมะแซวคิดเป็นพื้นที่ประมาณ 5,719 ไร่
5. อำเภอลืออำนาจ พื้นที่เกษตรที่มีโอกาสที่จะเกิดน้ำท่วมขังใน 5 ตำบล ได้แก่ ดงบัง ดงมะยาง เปือย ไร่ชี และอำนาจ คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 8,981 ไร่
6. อำเภอเสนางคนิคม พื้นที่เกษตรที่มีโอกาสที่จะเกิดน้ำท่วมใน 4 ตำบล ได้แก่ นาเวียง โพนทอง ไร่สีสุก เสนางคนิคม และหนองสามสี คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 3,231 ไร่
7. อำเภอหัวตะพาน พื้นที่เกษตรที่มีโอกาสที่จะเกิดน้ำท่วมใน 8 ตำบล ได้แก่ คำพระ เคิ่งใหญ่ จิกคู่ โพนเมืองน้อย รัตนวาริ สร้างถ่อน้อยหนองแก้ว และหัวตะพาน คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 15,965 ไร่
- * ทั้งนี้ อำเภอที่ควรเฝ้าระวังเป็นพิเศษ* คาดว่าพื้นที่เกษตรที่มีโอกาสสูงที่จะเกิดน้ำท่วมขัง ส่งผลให้พืชที่ปลูกได้รับความเสียหายหรือตายจากสภาวะน้ำท่วมขังและส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโต จำนวน 3 อำเภอได้แก่ หัวตะพาน ลืออำนาจ และเมืองอำนาจเจริญ

ตารางที่ 9 พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ทำการเกษตร จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2566

ที่	อำเภอ	จำนวนตำบล (ตำบล)	ระดับความเสี่ยง (ไร่)		รวมพื้นที่การเกษตร (ไร่)
			มาก	ปานกลาง	
1	ขานุมาน	1	-	6	6
2	ปทุมราชวงศา	3	-	416	416
3	พนา	4	933	2,377	3,310
4	เมือง	14	2,913	2,806	5,719
5	ลืออำนาจ	5	5,174	3,807	8,981
6	เสนางคนิคม	5	1,783	1,448	3,231
7	หัวตะพาน	8	6,346	9,619	15,965
รวม 7 อำเภอ		40	17,149	20,479	37,628

2) พื้นที่เสี่ยงดินถล่ม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่และสถิติการเกิดดินถล่มในอดีต ประกอบกับโอกาสในการเกิดพายุฝนในพื้นที่ พบว่าจังหวัดอำนาจเจริญไม่มีพื้นที่ที่มีโอกาสในการเกิดดินถล่ม ปี 2566

อย่างไรก็ตาม จะต้องคอยเฝ้าระวังลักษณะอากาศ ปริมาณฝนสะสม และปริมาณน้ำฝนที่ตกใน 24 ชั่วโมง เป็นระยะๆ อย่างใกล้ชิด อย่างน้อยล่วงหน้า 3 วัน เพื่อการคาดการณ์สถานการณ์ที่แม่นยำยิ่งขึ้น ซึ่งปริมาณน้ำฝนสะสมในพื้นที่เป็นตัวแปรที่สำคัญ

3) พื้นที่เสี่ยงเกิดฝนทิ้งช่วง

ภัยแล้งที่เกิดขึ้นในช่วงฤดูฝน โดยปกติแล้วจะเกิดขึ้นในช่วงกลางฤดูฝน ประมาณปลายเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม ซึ่งเกิดจากสภาวะฝนทิ้งช่วง โดยภัยแล้งลักษณะนี้จะเกิดขึ้นเฉพาะท้องถิ่นหรือบางบริเวณ บางครั้งอาจครอบคลุมพื้นที่เป็นบริเวณกว้างเกือบทั่วประเทศ

ดังนั้นเพื่อเตรียมรับสถานการณ์ความแห้งแล้งการคาดการณ์ความแห้งแล้งในพื้นที่ทำการเกษตรจากสถานะฝนทิ้งช่วง กรมพัฒนาที่ดินจึงได้มีการคาดการณ์ความแห้งแล้งจากสถานะฝนทิ้งช่วงล่วงหน้า สำหรับใช้ในการจัดทำแผนเตรียมรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ โดยใช้วิธีการถ่วงน้ำหนักจากปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งปัจจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคาดการณ์ความแห้งแล้งประกอบด้วย

- ข้อมูลเชิงพื้นที่ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงกายภาพแสดงถึงความเสี่ยงต่อการเกิดความแห้งแล้ง อาทิเช่น ข้อมูลดิน ระยะห่างจากแหล่งน้ำต้นทุน เป็นต้น
- ข้อมูลสถิติพื้นที่ประสบความแห้งแล้ง
- ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงความแห้งแล้งด้านอุตุนิยมวิทยา
- ข้อมูลและปัจจัยแวดล้อมอื่นที่สำคัญ ได้แก่ ปริมาณน้ำที่พืชต้องการใช้ตลอดอายุการเพาะปลูก และปริมาณน้ำต้นทุน
- ข้อมูลคาดการณ์อากาศช่วงฤดูฝน ของกรมอุตุนิยมวิทยา

จากการคาดการณ์พื้นที่เกษตรที่มีโอกาสเกิดความแห้งแล้งจากฝนทิ้งช่วง ปี 2566 พบว่าพื้นที่เกษตรนอกเขตชลประทานที่อาศัยน้ำฝนเป็นหลักหลายพื้นที่มีโอกาสประสบปัญหาภัยแล้งจากฝนทิ้งช่วงได้ โดยเฉพาะนาข้าวบางพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดภัยแล้งในช่วงต้นฤดูการเพาะปลูกซึ่งเป็นช่วงของการเจริญเติบโตทางลำต้นและใบ บางพื้นที่จะส่งผลกระทบต่อในช่วงระยะการตั้งท้อง ซึ่งจากการคาดการณ์ ปี 2566 พบว่าพื้นที่ทำการเกษตรที่มีโอกาสประสบความแห้งแล้งจากฝนทิ้งช่วงรวม 3 อำเภอ 10 ตำบล คิดเป็นเนื้อที่ 1,961 ไร่ ได้แก่ (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดฝนทิ้งช่วงในพื้นที่ทำการเกษตร จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2566

ที่	อำเภอ	จำนวนตำบล (ตำบล)	ระดับความเสี่ยง (ไร่)		รวมพื้นที่การเกษตร
			มาก	ปานกลาง	
1	เมือง	6	408	475	883
2	ปทุมราชวงศา	2	319	205	524
3	ลืออำนาจ	2	554	-	554
รวม 3 อำเภอ		10	1,281	680	1,961

10. การวางแผนการเพาะปลูกฤดูการผลิต ปี 2566

10.1 พื้นที่เพาะปลูกในเขตชลประทาน

แผนการเพาะปลูกพืชฤดูฝน จะดำเนินการตามมติคณะกรรมการจัดการชลประทาน (JMC) ของแต่ละพื้นที่ และแนะนำให้ปลูกเมื่อกรมอุตุนิยมวิทยาประกาศเข้าสู่ฤดูฝน, มีฝนตกสม่ำเสมอและมีปริมาณน้ำในพื้นที่เพียงพอ รวมทั้งสิ้น 35,491 ไร่ แยกเป็น

1) อ่างเก็บน้ำพุทธรูทยาน แผนการเพาะปลูก 14,614 ไร่ ได้แก่ ข้าวนาปี 14,326 ไร่ บ่อปลา 232 ไร่ ไม้ยืนต้น 17 ไร่ อ้อย 35 ไร่ และอื่นๆ 4 ไร่

2) อ่างเก็บน้ำห้วยโพธิ์ แผนการเพาะปลูก 5,543 ไร่ ได้แก่ ข้าวนาปี 5,221 ไร่ บ่อปลา 285 ไร่ ไม้ผล 5 ไร่ และไม้ยืนต้น 32 ไร่

3) อ่างเก็บน้ำร่องน้ำซับ แผนการเพาะปลูก 420 ไร่ ได้แก่ ข้าวนาปี 400 ไร่ บ่อปลา 16 ไร่ และอื่นๆ 4 ไร่

4) อ่างเก็บน้ำห้วยสีโท แผนการเพาะปลูก 8,914 ไร่ ได้แก่ ข้าวนาปี 8,469 ไร่ บ่อปลา 16 ไร่ ไม้ผล 23 ไร่ ไม้ยืนต้น 246 ไร่ อ้อย 50 ไร่ พืชไร่ 91 ไร่ และอื่นๆ 19 ไร่

5) เขื่อนลำเซบาย แผนการเพาะปลูก 6,000 ไร่ ได้แก่ ข้าวนาปี 5,887 ไร่ บ่อปลา 40 ไร่ ไม้ผล 19 ไร่ ไม้ยืนต้น 35 ไร่ พืชผัก 14 ไร่ และอื่นๆ 5 ไร่

10.2 พื้นที่เพาะปลูกนอกเขตชลประทาน จำนวน 1,333,844 ไร่ ประกอบด้วย

- 1) ข้าวนาปี จำนวน 1,040,124 ไร่
- 2) มันสำปะหลัง จำนวน 154,378 ไร่
- 3) ยางพารา จำนวน 92,755 ไร่
- 4) อ้อยโรงงาน จำนวน 38,901 ไร่
- 5) ปาล์มน้ำมัน จำนวน 7,686 ไร่

11. แผนเตรียมรับสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร ในช่วงฤดูฝน ปี 2566 (อุทกภัย ดินถล่ม)

จังหวัดอำนาจเจริญ โดยศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ ได้จัดทำแผนการดำเนินการเตรียมรับสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตรในช่วงฤดูฝน ปี 2566 เพื่อเป็นการเตรียมรับสถานการณ์ภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้นในช่วงฤดูฝน เช่น น้ำท่วม น้ำป่าไหลหลาก และดินถล่ม อย่างเป็นระบบ จึงได้กำหนดมาตรการลดความเสี่ยงจากอุทกภัยด้านการเกษตร แบ่งเป็น ก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย ประกอบด้วย 4 แผนงาน คือ 1) การป้องกันและเตรียมความพร้อมเพื่อลดผลกระทบ 2) การเผชิญเหตุ 3) การหยุดยั้งความเสียหาย และ 4) การฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิม เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติงานและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ดังนี้

11.1 การป้องกันและเตรียมความพร้อมเพื่อลดผลกระทบ

1) การบริหารจัดการน้ำ

1.1) การติดตามสภาพอากาศ ปริมาณน้ำ วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงและวางแผนการบริหารจัดการน้ำ

- การคาดการณ์และการติดตามสถานะทางอุตุ-อุทกวิทยาอย่างใกล้ชิด ประกอบด้วยสภาพภูมิอากาศ สภาพน้ำฝน สภาพน้ำท่า สภาพน้ำในอ่างฯ สภาพน้ำท่วม และพายุจร เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำและการแก้ไขปัญหาต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์

- การบริหารน้ำในอ่างเก็บน้ำ โดยใช้ Reservoir Operation Simulation และ Reservoir Operation Rule Curve โดยโครงการชลประทานอำนาจเจริญ ดำเนินการบริหารจัดการน้ำของอ่างเก็บน้ำขนาดกลางที่อยู่ในความรับผิดชอบ เพื่อกำหนดการเก็บกักน้ำและการระบายน้ำให้เป็นไปตามเกณฑ์การเก็บกักน้ำในอ่างฯ (Rule Curve) ที่กำหนดไว้ในแต่ละช่วงเวลา ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบจากสภาพน้ำหลาก ล้นอ่างฯ อย่างรุนแรงและเกิดภาวะน้ำท่วมด้านท้ายน้ำ ตลอดจนเร่งเก็บกักน้ำให้ได้มากที่สุดช่วงปลายฤดูฝน เพื่อเป็นน้ำต้นทุนสำหรับใช้ในฤดูแล้ง

- การใช้ระบบโทรมาตรเพื่อการพยากรณ์น้ำและเตือนภัย เป็นเครื่องมือในการติดตามสถานการณ์น้ำในแบบเวลาจริง ตลอดจนพยากรณ์สถานการณ์น้ำในลุ่มน้ำที่อาจเกิดขึ้นได้ เพื่อประโยชน์ในการเตือนภัยล่วงหน้า

- การเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม และการบริหารน้ำหลากที่ไม่สามารถควบคุมได้ จะกำหนดวิธีการในการติดตาม เฝ้าระวังและคาดการณ์สภาพน้ำที่จะเกิดขึ้น แจ้งเตือนให้หน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องทราบ เตรียมการป้องกันและให้การช่วยเหลือ หรือส่งน้ำบางส่วนเข้าไปในระบบชลประทาน โดยไม่ให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการเพาะปลูกพืชของเกษตรกร เพื่อลดระดับน้ำสูงสุดในลำน้ำ

- ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ (SWOC) และศูนย์เครือข่าย (SWOC 1-17) ทำหน้าที่ติดตามสถานการณ์น้ำอย่างใกล้ชิดและจัดทำรายงานรวมถึงการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้ประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบตามผังการติดต่อและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ขณะนี้ได้เปิดให้บริการสายด่วนแก่ประชาชนทั่วไปเพื่อสอบถามข้อมูลเรื่องน้ำได้ที่เบอร์ 1460

- คณะอนุกรรมการติดตามและวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์น้ำ ซึ่งมีเจ้าหน้าที่จากกรมชลประทาน กรมอุตุนิยมวิทยา สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร กรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิต กรมทรัพยากรน้ำ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร กรมโยธาธิการและผังเมือง และ กปร. ร่วมเป็นคณะอนุกรรมการฯ มีหน้าที่ประสานงานแลกเปลี่ยน และเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อติดตามสภาพภูมิอากาศ น้ำฝน น้ำท่า และวิเคราะห์แนวโน้มสภาพน้ำ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการน้ำ โดยมีการประชุมติดตามและวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์น้ำและวางแผนบริหารจัดการน้ำทุกสัปดาห์

- การบริหารข้อมูล น้ำฝน น้ำในอ่างฯ น้ำท่าและน้ำท่วม เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก ให้ทราบสถานการณ์ที่รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ โดยระบบสารสนเทศ การรับ-ส่งข้อมูลด้วยระบบ Internet : www.rid.go.th ,<http://wmsc.rid.go.th> หรือ E-mail : rid_flood@yahoo.com, wmsc@gmail.com และโทรสาร ตลอดจนการส่งข่าวสารผ่าน SMS ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบข้อมูลอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา ร่วมกับศูนย์สารสนเทศ ดำเนินการพัฒนาโปรแกรม/แอปพลิเคชัน WMSC เพื่อเรียกใช้ข้อมูลที่ได้ส่งเคราะห์ที่จัดเก็บในฐานข้อมูล ให้สามารถใช้งานได้สะดวกและรวดเร็ว ง่ายต่อการใช้งาน สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและเป็นประโยชน์ต่อการบริการข้อมูลข่าวสารแก่หน่วยงานอื่นและประชาชนทั่วไป อีกทั้งทางกรมชลประทานยังมีเว็บไซต์รายงานสถานการณ์น้ำ ในช่องทางอื่นๆทาง Social Network อีกหลายช่องทางเพื่อติดตามสถานการณ์น้ำ

- การประสานงานกับสำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ทำหน้าที่ในการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมติดตาม ข้อมูลสภาพภูมิอากาศ สภาพน้ำในลุ่มน้ำและเขื่อนหรือที่กักเก็บน้ำ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และประเมินผลให้การดำเนินงานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำสอดคล้องและเป็นไปตามยุทธศาสตร์

1.2) การวางแผนการบริหารจัดการน้ำจังหวัดอำนาจเจริญ ในพื้นที่ลุ่มน้ำต่างๆ ทั้ง 2 ลุ่มน้ำหลัก 14 ลุ่มน้ำย่อย เพื่อกำหนดแนวทางเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยในพื้นที่เสี่ยงภัยลุ่มน้ำ และหาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ลุ่มน้ำ

1.3) การวางแผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูฝนในเขตชลประทานปี 2566 โดยวางแผนการใช้น้ำ โดยจัดสรรน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำ เพื่อสนับสนุนการใช้น้ำทุกกิจกรรมในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และเป็นธรรมโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก และสนับสนุนน้ำชลประทานเสริมในช่วงต้นฤดูฝน และ/หรือ ช่วงที่เกิดฝนทิ้งช่วง ซึ่งมีการจัดลำดับความสำคัญ ในการจัดสรรน้ำ ดังนี้ เพื่อการอุปโภค-บริโภคและการประปา เพื่อการรักษาระบบนิเวศ เช่น เพื่อเกษตรกรรม เพื่อการอุตสาหกรรม โดยมีพื้นที่เป้าหมายการเพาะปลูกพืชในเขตชลประทานช่วงฤดูฝนปี 2566 รวมทั้งจังหวัด 35,491 ไร่ ประกอบด้วย ข้าวนาปี 34,303 ไร่ พืชไร่ 91 ไร่ พืชผัก 14 ไร่ อ้อย 85 ไร่ ไม้ผล 47 ไร่ ไม้ยืนต้น 330 ไร่ บ่อปลา 589 ไร่ อื่นๆ 32 ไร่ รวมความต้องการใช้น้ำ ภาคการเกษตร 11.321 ล้าน ลบ.ม. การอุปโภค-บริโภค 2.164 ล้าน ลบ.ม. อุตสาหกรรม ไม่มี รักษาระบบนิเวศ 0.769 ล้าน ลบ.ม. และอื่น ๆ 2.082 ล้าน ลบ.ม. รวมแผนการใช้น้ำในช่วงฤดูฝนทั้งสิ้น 16.336 ล้าน ลบ.ม.

1.4) การกำจัดสิ่งกีดขวางทางน้ำและบำรุงรักษาพื้นที่รับน้ำในคลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ คลองส่งน้ำในพื้นที่ชลประทาน รวมทั้งเสริมกระสอบทรายและคันดิน เพื่อป้องกันน้ำท่วมในพื้นที่ได้ เตรียมการขุดลอกคลอง/อ่างเก็บน้ำ และกำจัดวัชพืช

1.5) การขุดบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน จำนวน 558 แห่ง ความจุรวม 703,080 ลบ.ม. งบประมาณ 11.53 ล้านบาท โดยสถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ

1.6) การพัฒนาแหล่งน้ำ โดยโครงการชลประทานอำนาจเจริญ ได้แก่ 1) ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ รวม 13 แห่ง งบประมาณ 210.75 ล้านบาท ประกอบด้วย 1.บ้านโคกเจริญ ต.นาป่าแซง 2.บ้านเกษมสุข ต.ลือ 3.บ้านห้วย ต.ห้วย 4.บ้านดอนขวัญ ต.พนา 5.บ้านสว่างนาฝาย ต.พระเหลา 6.บ้านหัวดอน ต.ไม้กลอน 7.ห้วยสิบ ต.ไก่อ่า 8.บ้านหนองลุมพุก ต.ลือ 9.บ้านโคกกอก ต.นาผือ 10.บ้านหนองมะแซว ต.นาวัง 11.บ้านนาคูณ ต.เปือย 12.บ้านโนนสูง ต.ชานุมาน 13.บ้านห้วยกระแสน ต.ปากอ เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตด้านการเกษตร ลดความเสียหาย และป้องกันน้ำท่วมได้

1.7) การปฏิบัติการฝนหลวง

- ช่วงเดือนพฤษภาคม - กันยายน เน้นปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อเพิ่ม ปริมาณน้ำฝนให้พื้นที่เกษตรกรรม ในช่วงเริ่มฤดูเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจประจำปี เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้ง เนื่องจากฤดูฝนมาล่าช้ากว่าปกติ หรือฝนทิ้งช่วงระหว่างฤดูเพาะปลูก

- ช่วงเดือนสิงหาคม - ตุลาคม เป็นการปฏิบัติการฝนหลวงเพิ่มปริมาณน้ำเก็บกักให้กับเขื่อนต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อสำรองไว้เป็นน้ำต้นทุนในการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้งที่จะมาถึงและเพื่อสาธารณะประโยชน์ต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะปฏิบัติการไปจนถึงประมาณกลางเดือนตุลาคม

2) การผลิตทางการเกษตร

2.1) การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรด้านพืช ด้านประมง ด้านปศุสัตว์ และด้านหนังสือของสมาชิกสถาบันเกษตรกร

2.2) การแนะนำพื้นที่ในการลดความเสี่ยง โดยการจัดทำข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย ดังนี้

- พื้นที่ทำการเกษตรที่มีโอกาสเกิดน้ำท่วมปี 2566 โดยวิเคราะห์จากสภาพภูมิอากาศ (ปริมาณฝนเฉลี่ยช่วงฤดูฝน 30 ปี) ข้อมูลดิน ระดับความลาดชันของพื้นที่ แผนที่น้ำท่วมในรอบ 10 ปี

- พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดดินถล่มสูงปี 2566 โดยวิเคราะห์จากสภาพภูมิอากาศ (ปริมาณฝนเฉลี่ย ช่วงฤดูฝน 30 ปี ข้อมูลสถิติในรอบ 10 ปีที่มีฝนตกหนัก) ข้อมูลดิน ระดับความลาดชันของพื้นที่ เป็นต้น จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่และสถิติการเกิดดินถล่มในอดีต ประกอบกับโอกาสในการเกิดพายุฝนในพื้นที่

- พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดฝนทิ้งช่วงในพื้นที่เกษตรกรรม ปี 2566 โดยวิเคราะห์จากสภาพภูมิอากาศ (ปริมาณฝนเฉลี่ยช่วงฤดูฝน 30 ปี ข้อมูลจำนวนวันที่ฝนไม่ตกหรือตกน้อยกว่า 0.1 มิลลิเมตร ติดต่อกันกว่ามาก 7 วัน) ข้อมูลดิน แผนที่น้ำท่วมในรอบ 10 ปี

2.3) ตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวัง จัดทำบัญชีฟาร์มสัตว์น้ำดูரியในพื้นที่เสี่ยง

2.4) การวางแผนการอพยพสัตว์ ได้จัดเตรียมสถานที่อพยพสัตว์ จำนวน 28 จุด

2.5) จัดทำบัญชีทรัพยากร การจัดเตรียมยานพาหนะ เครื่องจักรกล เครื่องมือ ได้แก่ เครื่องสูบน้ำ เครื่องผลักดันน้ำ รถขุด เรือขุด รถแทรกเตอร์/รถดัก รถบรรทุก/รถบรรทุกน้ำ และเครื่องจักรกลสนับสนุนอื่น ๆ รวมทั้ง เสปียงสัตว์ จำนวน 33,400 กิโลกรัม ประกอบด้วย หญ้าแห้ง 24,400 กิโลกรัม หญ้าเนเปียร์หมัก 3,000 กิโลกรัม หญ้าสด 6,000 กิโลกรัม คลังเสปียงสัตว์ จำนวน 1 แห่ง/15,000 กก. และสำรองวัคซีนเวชภัณฑ์

2.6) การสร้างระบบภูมิคุ้มกันให้เกษตรกรประกอบด้วย โครงการประกันภัยข้าวนา และโครงการประกันภัยข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดย สนง. ช.ก.ส. จังหวัดอำนาจเจริญ

3) การสร้างความเข้าใจ ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนภัยพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงอุทกภัย เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ได้รับทราบและเตรียมการป้องกัน พร้อมทั้งให้คำแนะนำทางวิชาการ

11.2 การเผชิญเหตุ

1) การบริหารจัดการน้ำ

- 1.1) ใช้พื้นที่ลุ่มต่ำเป็นพื้นที่รับน้ำหลาก
- 1.2) ใช้อาคารชลประทาน ระบบชลประทาน บริหารจัดการน้ำ
- 1.3) จัดจราจรน้ำ ในแม่น้ำ - ลำน้ำ
- 1.4) ติดตั้งเครื่องจักร - เครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ เพื่อเร่งระบายน้ำในพื้นที่ประสบภัย
- 1.5) เสริมประสิทธิภาพของอาคารชลประทานในบริเวณต่างๆ ที่พบว่า ยังไม่มีศักยภาพเพียงพอกับขนาดของสถานการณ์น้ำหลากที่คาดว่าจะเกิดขึ้น
- 1.6) เร่งซ่อมแซมอาคารที่ชำรุดให้ใช้งานได้ และงานอื่นๆ

2) การผลิตทางการเกษตร

- 2.1) การเสริมคันกันน้ำ/คันคลองส่งน้ำหรือคลองระบายน้ำ งานปิดท่อดูดทำนบชั่วคราว
- 2.2) สนับสนุนเสบียงสัตว์ เวชภัณฑ์ เพื่อช่วยเหลือสัตว์ในพื้นที่ประสบภัย
- 2.3) อพยพหรือเคลื่อนย้าย ปศุสัตว์ สัตว์น้ำ ผลผลิตด้านการเกษตร สู่ที่ปลอดภัย
- 2.4) หากเกิดโรคระบาดสัตว์ ให้ดำเนินการตามมาตรการควบคุมโรค
- 2.5) การ ส่งกำลังบำรุงเข้าพื้นที่

3) การสร้างการรับรู้ จัดหน่วยเฉพาะกิจลงพื้นที่ประสบภัย เพื่อให้ความช่วยเหลือเกษตรกร รวมทั้งประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือเบื้องต้น

11.3. การหยุดยั้งความเสียหาย

1) การบริหารจัดการน้ำ

- 1.1) เร่งสำรวจพื้นที่การเกษตรที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม ภายหลังที่สภาพน้ำลดระดับลง เพื่อประเมินความเสียหายและกำหนดแนวทางช่วยเหลือ
- 1.2) เสริมกำลังเร่งระบายน้ำออกจากพื้นที่เกษตรลุ่มต่ำ และพื้นที่การเกษตรที่สำคัญ เพื่อให้พื้นที่ทางการเกษตรได้รับความเสียหายน้อยที่สุด

2) การผลิตทางการเกษตร

- 2.1) ตรวจสอบ วินิจฉัย ป้องกัน และกำจัดโรคพืช สัตว์ ประมง เพื่อไม่ให้เกิดโรคระบาด ในพื้นที่ประสบอุทกภัย
- 2.2) สนับสนุนเวชภัณฑ์เพื่อป้องกันการระบาดของโรคที่เกิดจากน้ำ
- 2.3) บำบัดน้ำเสียและขจัดกลิ่นเหม็นในพื้นที่เกษตรกรรม โดยใช้น้ำหมักชีวภาพ พด. 6

3) การช่วยเหลือและเยียวยาเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562

11.4 การฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิม

1) การประเมินความเสียหายและการซ่อมสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านชลประทาน

- 1.1) สำรวจความเสียหายของระบบชลประทาน เพื่อซ่อมแซมให้สามารถใช้งานได้ ตามปกติโดยเร็ว
- 1.2) ประเมินศักยภาพของปริมาณน้ำต้นทุน เพื่อช่วยเหลือในช่วงฤดูแล้ง รวมทั้งเตรียมการสนับสนุนเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่และรถยนต์บรรทุกน้ำ

2) โครงสร้างพื้นฐานด้านการผลิตทางการเกษตร ได้แก่ การป้องกัน รักษา และกำจัดโรคระบาดที่เกิดจากน้ำและพืชผลเกษตร การฟื้นฟูพื้นที่ประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร

3) เศรษฐกิจและสังคม คริวเรือนเกษตรกร ได้แก่ การวิเคราะห์ความเสียหาย (Damages) และความสูญเสีย (Losses) ที่เกิดจากภัยในแต่ละด้าน การวิเคราะห์ผลกระทบจากภัยพิบัติในเชิงเศรษฐกิจมหภาค (Macro – Economic Impact) และผลกระทบต่อมนุษย์และสังคม (Human/Social Impact) การประเมินความต้องการ/ความจำเป็นในการฟื้นฟูหลังเกิดภัย เพื่อการจัดลำดับความสำคัญในการฟื้นฟูในแต่ละภาคส่วนตามระยะเวลา 3 ช่วง คือ ระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว โดยระดมเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนให้กลับสู่สภาพเดิมโดยเร็ว และประชาสัมพันธ์ ติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง

12. แผนเตรียมความพร้อมเพื่อลดความเสี่ยงจากปัญหาฝนทิ้งช่วง ปี 2566

12.1 ช่วงเวลาในการเฝ้าระวังภัย

ปี 2566				
พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.

12.2 มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามาฝนทิ้งช่วง

จังหวัดอำนาจเจริญได้ให้ความสำคัญในการเตรียมรับมือกับปัญหาฝนทิ้งช่วง โดยได้กำหนดมาตรการ แผนงาน/โครงการต่างๆ เพื่อช่วยบรรเทาและลดผลกระทบจากสถานการณ์ฝนทิ้งช่วง ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต่อพื้นที่การเกษตร โดยมีมาตรการสำคัญดังนี้

1) การปฏิบัติการฝนหลวง

แผนปฏิบัติการฝนหลวงช่วงฝนทิ้งช่วง โดยกำหนดแผนปฏิบัติงานช่วงฤดูฝนเป็น 3 ระยะดังนี้ คือ

ระยะที่ 1 ช่วงเดือน พ.ค. – มิ.ย. 66 ซึ่งเป็นช่วงฤดูฝน เป็นการปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำ หรือเพิ่มความชุ่มชื้นในพื้นที่การเกษตร หรือพื้นที่ที่ประสบภัยแล้ง

ระยะที่ 2 ช่วงกลางเดือน มิ.ย. – ก.ค. 66 ปฏิบัติการฝนหลวง เพื่อบรรเทาปัญหาสภาวะฝนทิ้งช่วง

ระยะที่ 3 ช่วงกลางเดือน ส.ค. – ก.ย. 66 ปฏิบัติการฝนหลวง เพื่อเติมน้ำในเขื่อนใหญ่ๆ ของประเทศ เพื่อเป็นน้ำต้นทุนในการบริหารจัดการน้ำในปีต่อไป

2) การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อป้องกันและบรรเทาปัญหาจากภัยแล้ง โดยเฉพาะในพื้นที่นอกเขตชลประทาน ได้แก่ โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ฟื้นฟูแหล่งน้ำชลประทานเตรียมความพร้อมเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่ รถบรรทุกน้ำ เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อทำการเกษตร และให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ประสบภัย

สำหรับแนวทางการดำเนินงาน แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย การป้องกันและการเตรียมความพร้อมลดผลกระทบ การเผชิญเหตุ การหยุดยั้งความเสียหาย และฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิม ดังนี้

ก่อนเกิดภัย : การป้องกันและเตรียมความพร้อมลดผลกระทบ			
ภารกิจ	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยงานรับผิดชอบ
1. การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อป้องกันและบรรเทาปัญหาจากภัยแล้ง, ฝนทิ้งช่วง	1.1 ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ (1.บ้านโคกเจริญ ต.นาป่าแซง 2.บ้านเกษมสุข ต.ลือ 3.บ้านห้วย ต.ห้วย 4.บ้านดอนขวัญ ต.พนา 5.บ้านสว่างนาฝาย ต.พระเหลา 6.บ้านหัวดอน ต.ไม้กลอน 7.ห้วยสิบ ต.ไก่อ้า 8.บ้านหนองลุมพุก ต.ลือ 9.บ้านโคกกอก ต.นาฝือ 10.บ้านหนองมะแซว ต.นาวัง 11.บ้านนาคูน ต.เปือย 12.บ้านโนนสูง ต.ชานุมาน 13.บ้านห้วยกระแสน ต.ป่าก่อ)	13 แห่ง งบประมาณ 210.75 ล้านบาท	โครงการ ชลประทาน อำนาจเจริญ
	1.2 สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ (1.บ้านบุงเขี้ยวน้อย ต.โคกก่ง 2.บ้านไร่ ต.ไก่อ้า 3.บ้านภักดีเจริญ ค.ห้วยไร่ 4.บ้านสมสะอาด ต.หนองสามสี)	4 แห่ง งบประมาณ 126 ล้านบาท	
	1.6 โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน จัดสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก 1,260 ลบ.ม. เพื่อให้เกษตรกร กักเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการเกษตรในช่วงฝนทิ้งช่วงและฤดูแล้ง	558 บ่อ ความจุรวม 703,080 ลบ.ม. งบประมาณ 11.53 ล้านบาท	สถานีพัฒนาที่ดิน อำนาจเจริญ
	1.7 บ่อบาดาลเพื่อการเกษตร รวม 2,076 บ่อ	1,714 บ่อ 362 บ่อ	สำนักควบคุม กิจการน้ำบาดาล สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดอำนาจเจริญ
2. การขุดลอกกำจัดวัชพืช	2.1 กำจัดวัชพืช อ่างเก็บน้ำ	NA	โครงการ ชลประทาน อำนาจเจริญ
3. การเฝ้าระวัง และแจ้งเตือนภัย	3.1 เฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์จากหน่วยงานต่างๆ ประเมินสถานการณ์ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสาร และแจ้งเตือนภัยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกษตรกร และประชาชนทั่วไปทราบผ่านสื่อต่างๆ	7 อำเภอ 56 ตำบล 607 หมู่บ้าน	ศูนย์ติดตามฯ จังหวัด อำนาจเจริญ
	3.2 คาดการณ์และการติดตามสภาวะทางอุตุนิยมวิทยาอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และแจ้งเตือนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเกษตรกรทราบ เพื่อเตรียมการป้องกันและให้การช่วยเหลือ	7 อำเภอ 56 ตำบล 607 หมู่บ้าน	โครงการ ชลประทาน อำนาจเจริญ
	3.3 คาดการณ์ เฝ้าระวังเตือนภัยพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง/ฝนทิ้งช่วง โดย คาดการณ์ทุกๆ สัปดาห์ และเตือนภัยล่วงหน้า 1 สัปดาห์	1 จังหวัด	สถานีพัฒนาที่ดิน อำนาจเจริญ
4. การจัดทำข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย	4.1 โครงการจัดทำแผนเตือนภัยฝนทิ้งช่วงในพื้นที่ทำการเกษตร ก่อนฤดูการเพาะปลูก	1 ฉบับ	สถานีพัฒนาที่ดิน อำนาจเจริญ
5. การจัดทำข้อมูลทะเบียนเกษตรกร	5.1 จัดทำข้อมูลทะเบียนเกษตรกรด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ให้เป็นปัจจุบัน	3 ระบบ	กสก. กปม. กปศ. กยท.

6. การจัดทำแผนปฏิบัติการระดับจังหวัด	6.1 จัดทำแผนเตรียมรับสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัด ในช่วงฤดูฝน	1 แผน	ศูนย์ติดตามฯ จังหวัดอำนาจเจริญ
7. การจัดทำแผนปฏิบัติการฝนหลวง	7.1 จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวงตามศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงประจำภาค 7.2 จัดทำแผนปฏิบัติการฝนหลวงในช่วงฤดูฝน - แผนเพิ่มปริมาณน้ำ (พ.ค.-มิ.ย.) - แผนบรรเทาฝนทิ้งช่วง (มิ.ย.-ก.ค.) - แผนเติมน้ำต้นทุนให้กับอ่างเก็บน้ำ	1 หน่วยปฏิบัติการพื้นที่ 6 จังหวัด (อุบลราชธานี, อำนาจเจริญ, ร้อยเอ็ด, ศรีสะเกษ, โยธาธรและสุรินทร์)	ผล.
8. การสำรองเสบียงอาหารสัตว์เวชภัณฑ์	8.1 สำรองเสบียงอาหารสัตว์ไว้ จำนวน 33,400 กิโลกรัม ประกอบด้วย - หญ้าแห้ง - หญ้าเนเปียร์หมัก - หญ้าสด 8.2 คลังเสบียงสัตว์ตำบล 8.3 สำรองวัคซีน/เวชภัณฑ์ยาต่าง ๆ	24,400 กก. 3,000 กก. 6,000 กก. 1 แห่ง/ 15,000 กก.	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์อำนาจเจริญ สงน.ปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ
9. การประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำทางวิชาการ	9.1 หน่วยงานในพื้นที่ดำเนินการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้คำแนะนำในการปฏิบัติด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง ให้เกษตรกรทราบเพื่อเตรียมรับสถานการณ์ เช่น สถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำ และแผนการจัดสรรน้ำ	7 อำเภอ 56 ตำบล 607 หมู่บ้าน	กจ. ศวช. ศวพ. ปศ. ปม. กยท.
10. การเตรียมความพร้อมยานพาหนะเครื่องจักรกลเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ	10.1 จัดเตรียมอากาศยาน และจัดหาวัสดุปัจจัยสำหรับการปฏิบัติการฝนหลวง เครื่องบินกองทัพอากาศ ชนิด BT- 67 10.2 จัดเตรียมเครื่องจักร เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ - เครื่องสูบน้ำ (ขป.) - รถบรรทุกน้ำ (ขป.) - รถตักหน้าชุดหลัง (ขป.) - รถบรรทุกติดเครน (ขป.) - รถแทรกเตอร์ (ขป.) - รถบด (ขป.) - รถบรรทุกเทท้าย (ขป.) - รถบรรทุก (ขป.)	1 เครื่อง 14 เครื่อง 1 คัน 1 คัน 1 คัน 2 คัน 1 คัน 3 คัน 3 คัน	ผล. โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
11. การสร้างระบบภูมิคุ้มกันให้เกษตรกร	11.1 โครงการประกันภัยข้าวนา 11.2 โครงการประกันภัยข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	NA ไร่ NA ไร่	ธ.ก.ส. ธ.ก.ส.
ขณะเกิดภัย : การเผชิญเหตุและการหยุดยั้งความเสียหาย			
1. การแจ้งเตือนภัยและประชาสัมพันธ์	1.1 ติดตาม ประเมินสถานการณ์ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ภัยพิบัติ และแจ้งเตือนภัยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปทราบผ่านสื่อต่างๆ	7 อำเภอ 56 ตำบล 607 หมู่บ้าน	ศูนย์ติดตามฯ จังหวัดอำนาจเจริญ โครงการชลประทานอำนาจเจริญ

2. การปฏิบัติการฝนหลวง	2.1 ศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงในเขตพื้นที่รับผิดชอบทำการบินปฏิบัติการฝนหลวงตามแผนและตามที่ได้รับคำร้องขอ ศูนย์ฯ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (หน่วยฯ ขอนแก่นและหน่วยฯ นครราชสีมา) หน่วยปฏิบัติการฝนหลวงอุบลราชธานี คุมพื้นที่ 5 จังหวัด (อุบลราชธานี, อำนาจเจริญ, ร้อยเอ็ด, ศรีสะเกษ และยโสธร)	7 อำเภอ 56 ตำบล 607 หมู่บ้าน	ศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขอนแก่น
3. การบริหารจัดการน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง/ฝนทิ้งช่วง	3.1 ปรับแผนการจัดสรรน้ำ รวมถึงจัดรอบเวรการใช้น้ำ เพื่อลดผลกระทบปัญหาฝนทิ้งช่วง	พื้นที่ ประสบภัย	โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
4. การจัดชุดเฉพาะกิจลงพื้นที่ประสบภัยเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกร	4.1 จัดเจ้าหน้าที่ติดตามสถานการณ์ ออกเยี่ยมให้คำแนะนำในการดูแล และรักษาสุขภาพพืชที่ประสบภัยฝนทิ้งช่วงให้ยั่งยืนต้นอยู่ได้ โดยไม่ตาย/เสียหายมากนัก รวมทั้งประเมินผลกระทบเบื้องต้น	พื้นที่ ประสบภัย	สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ/ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอำนาจเจริญ
	4.2 หน่วยเฉพาะกิจดูแลให้คำแนะนำด้านสุขภาพสัตว์ และรักษาสัตว์ป่วยหรือสัตว์ที่บาดเจ็บจากการเคลื่อนย้าย	พื้นที่ ประสบภัย	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ
	4.3 จัดเจ้าหน้าที่ไว้ประจำศูนย์/สำนักงานประมงจังหวัดเพื่อติดตามสถานการณ์ และเฝ้าระวัง ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโรคของสัตว์น้ำ ตลอดจนสนับสนุนอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อขนย้ายหรือจับสัตว์น้ำออกจากแหล่งเพาะเลี้ยง เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัย	พื้นที่ ประสบภัย	สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ
5. สนับสนุนเครื่องจักรเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ช่วยเหลือพื้นที่ประสบภัย	5.1 ให้การสนับสนุนเครื่องสูบน้ำ รถบรรทุกน้ำเพื่อช่วยเหลือพื้นที่ประสบภัย	พื้นที่ ประสบภัย	โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
6. สนับสนุนเสบียงสัตว์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ประสบภัย	6.1 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ประสานกับศูนย์/สถานีในพื้นที่ใกล้เคียงในการขนย้ายและสนับสนุนเสบียงสัตว์ เพื่อช่วยเหลือพื้นที่ประสบภัย	พื้นที่ ประสบภัย	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ
หลังเกิดภัย : ฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิม			
1. การสำรวจและประเมินความเสียหายของเกษตรกรผู้ประสบภัย	1.1 เมื่อสถานการณ์เข้าสู่ภาวะที่สามารถประเมินความเสียหายได้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสำรวจและประเมินความเสียหายของเกษตรกรผู้ประสบภัย	ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ สามารถ เข้าประเมิน พื้นที่ได้	กจ.ปศ.ปม. สก. กยท.
2. การให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเป็นเงิน	2.1 การให้ความช่วยเหลือโดยใช้เงินอุดหนุนราชการตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ 2.2 การให้ความช่วยเหลือโดยใช้เงินงบกลาง 2.3 ผู้ประกันภัย(บริษัทประกันภัยที่เข้าร่วมโครงการ)จ่ายสินไหมทดแทนตามพื้นที่ที่ได้รับ ความเสียหายจริงแต่ไม่เกินพื้นที่เอาประกัน	ภายใน 3 เดือนนับแต่วันที่ ที่เกิดภัย	สป. กษ. กส ก. กปศ. กปม. ธ.ก.ส.

13. แผนเตรียมความพร้อมเพื่อลดความเสี่ยงจากปัญหาศัตรูพืชระบาด ปี 2566

13.1 ปฏิทินการระบาดของศัตรูพืช

ช่วงระยะเวลาการเฝ้าระวังภัย/วงจรการเกิดภัย	ปี 2566				
	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
ข้าว (นาปี, นาปรัง) เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล	←→			←→	
มันสำปะหลัง (เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง)	←→			→	
อ้อย (หนอนกอ)	←→			→	

13.2 มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาศัตรูพืชระบาด

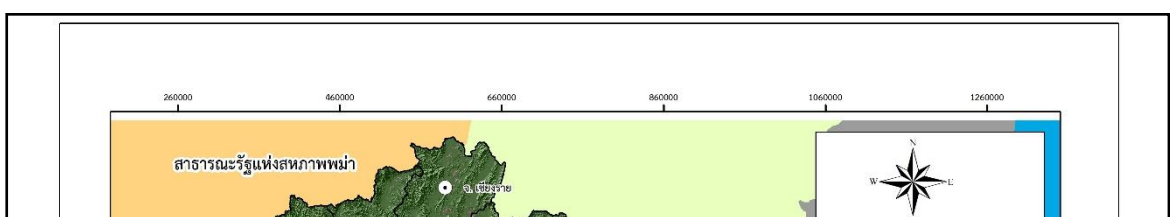
ก่อนเกิดภัย : การป้องกันและเตรียมความพร้อมลดผลกระทบ			
ภารกิจ	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยงานรับผิดชอบ
1. การเฝ้าระวัง และเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช	1.1 สำรวจติดตามสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชอย่างต่อเนื่อง โดยจัดให้มีแปลงพยายการณเพื่อเตือนการระบาดทุกอำเภออำเภอละ 2 จุด (ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) 7 แห่ง และศูนย์เครือข่าย 7 ศูนย์)	14 ศูนย์ 14 แปลง	กจ. ศมข.
2. สร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรและชุมชนในการจัดการศัตรูพืช	2.1 โครงการลดความเสี่ยงเกษตรกรจากการระบาดของศัตรูพืช - พัฒนาศักยภาพศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) กิจกรรม จัดกระบวนการเรียนรู้ อบรมผลิตขยาย ชีวภัณฑ์และศัตรูธรรมชาติ สนับสนุนวัสดุ ผลิตขยายชีวภัณฑ์ และจัดทำแปลงต้นแบบควบคุมศัตรูพืช	28 ศูนย์	กจ.
3. การเตรียมความพร้อมด้านปัจจัยในการป้องกันศัตรูพืช	3.1 การผลิตและขยายศัตรูพืชธรรมชาติ เช่น ไล่เดือนฝอย ปีที บี เอส	100 ชุด	ศวพ.
4. การประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำทางวิชาการ	4.1 เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ดำเนินการประชาสัมพันธ์ และถ่ายทอดความรู้ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ถูกต้องตามหลักวิชาการให้เกษตรกร 4.2 สำรวจเฝ้าระวังการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง 4.3 สำรวจเฝ้าระวังการระบาดของหนอนกระทูข้าวโพดลายจุด	7 อำเภอ 56 ตำบล 607 หมู่บ้าน	กจ.ศวพ. ศมข.
ขณะเกิดภัย : การเผชิญเหตุและการหยุดยั้งความเสียหาย			
1. การแจ้งเตือนภัยและประชาสัมพันธ์	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตามประเมินสถานการณ์การระบาด และแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกรทราบอย่างทั่วถึงในพื้นที่ระบาดและพื้นที่ใกล้เคียงผ่านสื่อต่างๆ ตลอดจนจนประชาสัมพันธ์และแนะนำวิธีการควบคุมที่ถูกต้องเหมาะสมให้เกษตรกร	พื้นที่ ประสบภัย	ศูนย์ติดตามฯ จังหวัด
2. การตัดวงจรการแพร่ระบาดและจำกัดพื้นที่ระบาดของศัตรูพืช	2.1 ควบคุมการระบาดของศัตรูพืช โดยใช้วิธีผสมผสานแบบครอบคลุมพื้นที่ (Area-wide integrated Pest Management) 1) ควบคุมเพลี้ยแป้งในมันสำปะหลัง โดยการปล่อยแตนเบียน , ปล่อยแมลงช้างปีกใส 2) ควบคุมเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล โดยการใช้เชื้อราบิวเวอร์เรียในพื้นที่ที่มีการระบาด 3) ควบคุมการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง โดยการฟ้งกลบ และควบคุมแมลงพาหะคือแมลงหิวข้าว 4) ควบคุมการแพร่ระบาดของหนอนกระทูข้าวโพดลายจุด โดยเชื้อปีที	พื้นที่ ประสบภัย	กจ. ศมข. ศวพ.

ก่อนเกิดภัย : การป้องกันและเตรียมความพร้อมลดผลกระทบ			
ภารกิจ	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยงานรับผิดชอบ
ระบาดสัตว์	การเฝ้าระวัง		
2. สร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรและชุมชนในการจัดการโรคระบาดสัตว์	2.1 ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ให้เป็นปัจจุบัน 2.2 ให้คำแนะนำเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ เรื่อง เฝ้าระวังและควบคุมโรคระบาดสัตว์เพื่อการเฝ้าระวัง	7 อำเภอ 56 ตำบล 607 หมู่บ้าน	ปศ.
3. การเตรียมความพร้อมด้านปัจจัยในการป้องกันโรคระบาดสัตว์	3.1 การสนับสนุนด้านเวชภัณฑ์ กำลังคน อย่างเพียงพอ มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ		ปศ.
4. การสร้างระบบภูมิคุ้มกันให้เกษตรกร	11.1 โครงการประกันภัยโคเนื้อ / โคนม		ธ.ก.ส.
5. การประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำทางวิชาการ	4.1 เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ดำเนินการประชาสัมพันธ์ และถ่ายทอดความรู้ในการป้องกันกำจัดโรคระบาดสัตว์ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการให้เกษตรกร 4.2 สำรวจเฝ้าระวังการระบาดของโรคระบาดสัตว์	7 อำเภอ 56 ตำบล 607 หมู่บ้าน	ปศ.
ขณะเกิดภัย : การเผชิญเหตุและการหยุดยั้งความเสียหาย			
1. การแจ้งเตือนภัยและประชาสัมพันธ์	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตามประเมินสถานการณ์การระบาด และแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกรทราบอย่างทั่วถึงในพื้นที่ระบาดและพื้นที่ใกล้เคียงผ่านสื่อต่างๆ ตลอดจนประชาสัมพันธ์และแนะนำวิธีการควบคุมที่ถูกต้องเหมาะสมให้เกษตรกร	พื้นที่ประสบภัย	ศูนย์ติดตามฯ จังหวัด
2. การป้องกันและควบคุมโรคระบาด	2.1 การป้องกันและควบคุมการระบาดของสัตว์ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.2558 1) เมื่อเกิดโรคระบาดต้องมีการทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์สำหรับสัตว์หรือซากสัตว์ชนิดนั้น และห้ามทำลายเครื่องหมายสัตว์ 2) แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายในเวลา 12 ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ทราบว่าสัตว์ป่วย ห้ามมิให้เจ้าของสัตว์หรือบุคคลอื่นใดเคลื่อนย้ายสัตว์ป่วยก่อนได้รับอนุญาต	พื้นที่ประสบภัย	ปศ.
	2.2 หน่วยเคลื่อนที่เร็ว (Mobile Unit) ลงปฏิบัติงานในพื้นที่เพื่อแก้ปัญหาเบื้องต้น	พื้นที่ประสบภัย	ปศ.
หลังเกิดภัย : การฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิม (Recovery)			
1. การสำรวจและประเมินความเสียหายของเกษตรกรผู้ประสบภัย	1.1 ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสำรวจและประเมินความเสียหายของเกษตรกรผู้ประสบภัย	ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ สามารถเข้า ประเมินพื้นที่ได้	ปศ.
2. การให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเป็นเงิน	2.1 การให้ความช่วยเหลือโดยใช้เงินตรารองราชการ ตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ 2.2 การให้ความช่วยเหลือโดยใช้เงินงบกลาง 2.3 ผู้ประกันภัย(บริษัทประกันภัยที่เข้าร่วมโครงการ)จ่ายสินไหมทดแทนตามพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายจริงแต่ไม่เกินพื้นที่เอาประกัน	ภายใน 3 เดือน นับแต่วันที่เกิด ภัย	กปศ. ธ.ก.ส.

ภาคผนวก

ภาพที่ 1 แผนที่คาดการณ์พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ทำการเกษตรปี 2566

หมายเหตุ : การคาดการณ์พื้นที่เกษตรที่มีโอกาสจะเกิดน้ำท่วมได้จากการวิเคราะห์ เป็นการคาดหมายระยะยาว ใช้เพื่อการคาดการณ์สำหรับวางแผนเตรียมการรับมือกับสถานการณ์ภัย อาจมีการคาดเคลื่อนได้ขึ้นอยู่กับความแปรปรวนของสภาพอากาศ สถานการณ์ปรากฏการณ์เอลนีโญ/ลานีญา และการบริหารจัดการในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะต้องมีการเฝ้าติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

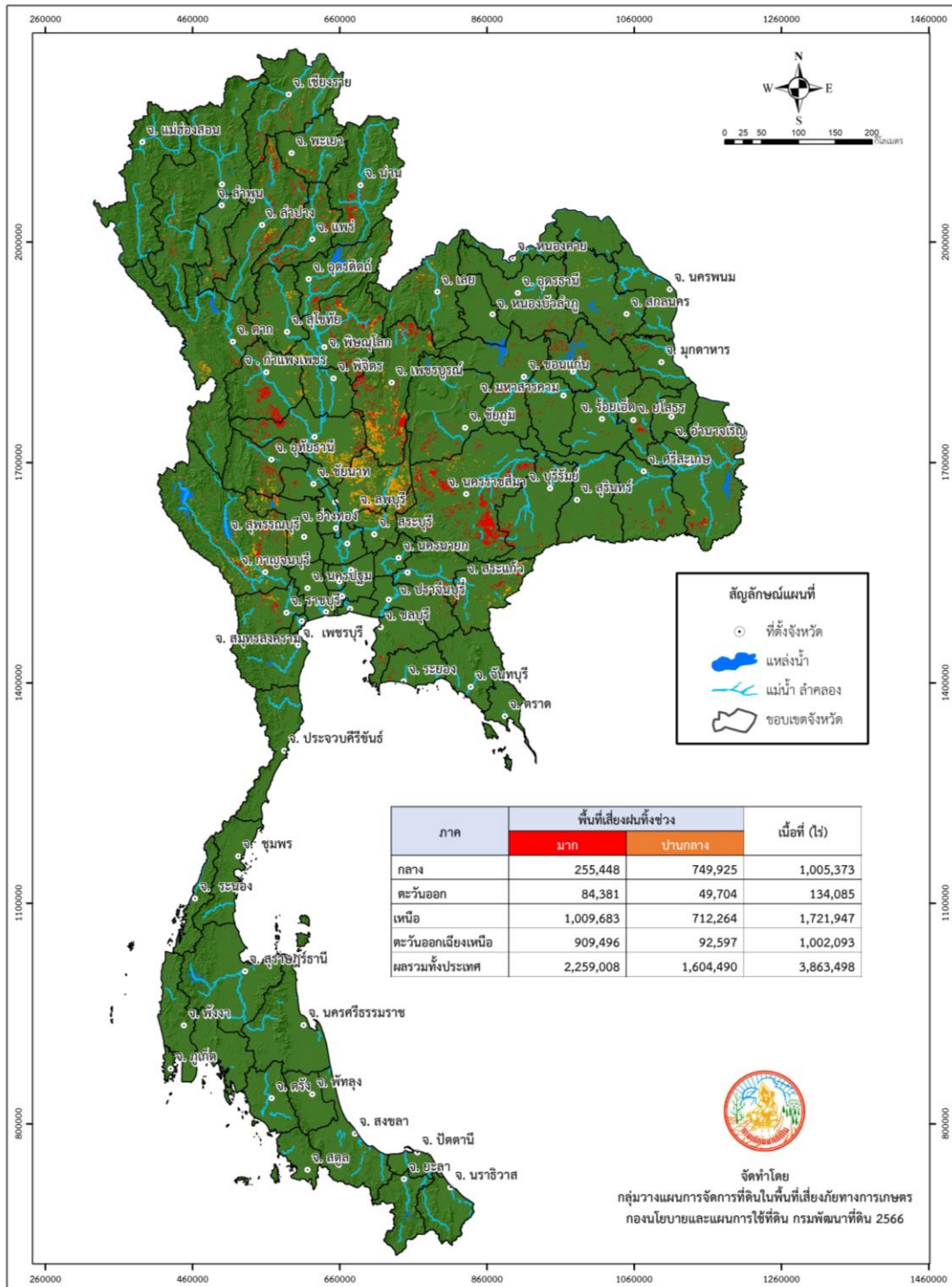
ตารางแสดงพื้นที่มีโอกาสเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ทำการเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2566 รายตำบล

ที่	อำเภอ	ตำบล	ระดับความรุนแรง	ผลรวม
-----	-------	------	-----------------	-------

			มาก	ปานกลาง	ทั้งหมด
1	อ.ชานุมาน	ป่าก่อ	-	6	6
	อ.ชานุมาน ผลรวม		-	6	6
2	ปทุมราชวงศา	นาป่าแซง	-	49	49
		ลือ	-	298	298
		ห้วย	-	69	69
	ปทุมราชวงศา ผลรวม		-	416	416
3	พนา	จานลาน	612	955	1,567
		พนา	-	568	568
		พระเหลา	266	738	1,004
		ไม้กลอน	55	116	171
	พนา ผลรวม		933	2,377	3,310
4	เมืองอำนาจเจริญ	กุดปลาตุก	10	61	71
		คึมใหญ่	-	13	13
		ดอนเมย	41	41	82
		นาจิก	-	10	10
		นาแต่	-	24	24
		นาฝื่อ	-	9	9
		นาวัง	370	359	729
		นาหอมม้า	192	357	549
		น้ำปลีก	2,300	891	3,191
		โนนหนามแห้ง	-	9	9
		บุง	-	13	13
		ปลาข้าว	-	758	758
		สร้างนกทา	-	89	89
		หนองมะแซว	-	172	172
		เมืองอำนาจเจริญ ผลรวม		2,913	2,806
5	ลืออำนาจ	ดงบัง	296	1,126	1,422
		ดงมะยาง	343	136	479
		เปือย	1,739	653	2,392
		ไร่สี	2,487	1,791	4,278
		อำนาจ	309	101	410
		ลืออำนาจ ผลรวม		5,174	3,807
6	เสนางคนิคม	นาเวียง	1,156	1,020	2,176
		โพนทอง	16	78	94

		ไร่สีสุก	43	23	66
		เสนางคณิคม	-	21	21
		หนองสามสี	568	306	874
		เสนางคณิคม ผลรวม	1,783	1,448	3,231
7	หัวตะพาน	คำพระ	1,303	751	2,054
		เค็งใหญ่	107	326	433
		จิกตุ้	458	2,058	2,516
		โพนเมืองน้อย	452	1,501	1,953
		รัตนวารี	289	1,210	1,499
		สร้างถ่อน้อย	3,118	2,601	5,719
		หนองแก้ว	258	210	468
		หัวตะพาน	361	962	1,323
		หัวตะพาน ผลรวม	6,346	9,619	15,965
รวม 7 อำเภอ 40 ตำบล			17,149	20,479	37,628

แผนที่คาดการณ์พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดฝนทิ้งช่วงในพื้นที่ทำการเกษตร ปี 2566

ภาพที่ 2 แผนที่คาดการณ์พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดฝนทิ้งช่วงในพื้นที่ทำการเกษตร ปี 2566

ตารางแสดงพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดฝนทิ้งช่วงในพื้นที่ทำการเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2566 รายตำบล

ที่	อำเภอ	ตำบล	ระดับความรุนแรง		ผลรวม ทั้งหมด
			มาก	ปานกลาง	
1	เมืองอำนาจเจริญ	นายม	100	-	100
		น้ำปลีก	21	-	21
		โนนโพธิ์	57	304	361
		โนนหนามแท่ง	41	-	41
		บุ่ง	143	-	143
		สร้างนกทา	46	171	217
2	ปทุมราชวงศา	นาหว้า	-	53	53
		หนองข่า	319	152	471
3	ลืออำนาจ	โคกกกลาง	308	-	308
		แมด	246	-	246
	รวม 3 อำเภอ	10 ตำบล	1,281	680	1,961

ตารางที่ 10 จุดที่ตั้งศูนย์อพยพสัตว์เลี้ยงจังหวัดอำนาจเจริญ

อำเภอ	จุดที่ตั้งศูนย์อพยพสัตว์เลี้ยง	หมายเหตุ
เมืองอำนาจเจริญ	จุดที่ 1 สำนักสงฆ์บ้านโนนสมบูรณ์ หมู่ 6 ตำบลนาหมอม้า จุดที่ 2 พื้นที่บริเวณคลังเสบียงสัตว์ หมู่ 9 ตำบลกุดปลาตุก จุดที่ 3 พื้นที่เทศบาลตำบลนาวัง หมู่ 3 ตำบลนาวัง จุดที่ 4 เทศบาลตำบลน้ำปลีก หมู่ 8 ตำบลน้ำปลีก	
ชานุมาน	จุดที่ 1 พื้นที่ว่างเปล่า หมู่ 14 ตำบลชานุมาน จุดที่ 2 อบต.โคกสาร หมู่ 1 ตำบลโคกสาร จุดที่ 3 เทศบาลตำบลโคกก่ง หมู่ 1 ตำบลโคกก่ง จุดที่ 4 พื้นที่ว่างเปล่า หมู่ 2 ตำบลคำเขื่อนแก้ว จุดที่ 5 พื้นที่ว่างบริเวณอบต.ปากอ หมู่ 8 ตำบลปากอ	
ปทุมราชวงศา	จุดที่ 1 พื้นที่ตลาดนัดโคกระบือบ้านสหกรณ์ หมู่ 4 ตำบลนาหว้า	
พนา	จุดที่ 1 พื้นที่ราชพัสดุข้างที่ว่าการอำเภอพนา หมู่ 1 ตำบลพระเหลา	
เสนางคนิคม	จุดที่ 1 ป่าชุมชน หมู่ 1 ตำบลหนองไฮ จุดที่ 2 ป่าชุมชน หมู่ 4 ตำบลหนองไฮ จุดที่ 3 ดอนปู่ตา หมู่ 1 ตำบลโพหนอง จุดที่ 4 สนามกีฬา หมู่ 2 ตำบลโพหนอง จุดที่ 5 ป่าชุมชน หมู่ 3 ตำบลเสนางคนิคม จุดที่ 6 หอประปาหมู่บ้าน หมู่ 1 ตำบลนาเวียง จุดที่ 7 โคนน้ำเกลี้ยง หมู่ 7 ตำบลนาเวียง จุดที่ 8 ป่าชุมชน หมู่ 3 ตำบลหนองสามสี จุดที่ 9 ป่าสาธารณะ หมู่ 5 ตำบลหนองสามสี จุดที่ 10 โนนป่าแก่ห้วย หมู่ 1 ตำบลไร่สีสุก	
ห้วยตะพาน	จุดที่ 1 วัดบ้านหนองเทา หมู่ 2 บ้านหนองเทา ตำบลจิกคู่ จุดที่ 2 วัดพระศรีเจริญ หมู่ 6 บ้านห้วยตะพาน ตำบลห้วยตะพาน	
ลืออำนาจ	จุดที่ 1 พื้นที่ว่างเปล่าบ้านเหล่าเลิง หมู่ 2 ตำบลไร่ชี จุดที่ 2 พื้นที่ว่างเปล่าบ้านไร่ชี หมู่ 4 ตำบลไร่ชี จุดที่ 3 พื้นที่ว่างเปล่าบ้านฟ้าหวน หมู่ 6 ตำบลไร่ชี จุดที่ 4 พื้นที่ว่างเปล่าบ้านนาอุดม หมู่ 7 ตำบลไร่ชี จุดที่ 5 พื้นที่ว่างเปล่าบ้านนาโนชาติ บ้านนาอุดม หมู่ 7 ตำบลไร่ชี	
รวม	28 จุด	

ข้อมูลประสานงานศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

1. โครงสร้างศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ โดยมีเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เป็นผู้บัญชาการศูนย์ฯ หัวหน้ากลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เป็นเลขานุการศูนย์ฯ ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการศูนย์ฯ
2. การติดต่อ ประสาน ช่องทางการสื่อสาร

สถานที่ตั้งศูนย์การช่วยเหลือฯ	ชื่อผู้ประสานงาน	ติดต่อศูนย์การช่วยเหลือฯ
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดอำนาจเจริญ ศาลากลางจังหวัดอำนาจเจริญ ชั้น 3 ถนนชยางกูร อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ 37000	นายชาญวิทย์ ธาณี ตำแหน่ง : เกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ มือถือ : 095-602 2189 นายธวัชชัย นาราชบุรี ตำแหน่ง : นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ มือถือ : 084-301 7764	โทรศัพท์ 045-532091 โทรสาร 045-532092 E-mail paco_acr@opsmoac.go.th
สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ 143 หมู่ 5 ตำบลโนนโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ 37000	ชื่อ : นางวิระวรรณ ระยัน ตำแหน่ง : ประมงจังหวัดอำนาจเจริญ มือถือ : 087-944 2457 ชื่อ นางสาวอุไร พันเอ็ด ตำแหน่ง : เจ้าพนักงานประมงปฏิบัติการ มือถือ : 081-812 3293	โทรศัพท์ 045-452027 โทรสาร 045-452027 E-mail fpo-amnat@dof.in.th
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญถนน ชยางกูร ตำบลโนนหนามแท่ง อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ 37000	ชื่อ : นายสัตวแพทย์อภิชาติ ภาวะวัง ตำแหน่ง : ปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ มือถือ : 081-999 9927 ชื่อ นางพิสุทธิณี ครองรักษ์ ตำแหน่ง : เจ้าพนักงานสัตวบาลปฏิบัติการ มือถือ : 090-985 5028	โทรศัพท์ 045-541204 โทรสาร 045-541204 E-mail pvlo_ano@dld.go.th
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อำนาจเจริญ ศาลากลางจังหวัดอำนาจเจริญ ชั้น 3 ถนนชยางกูร อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ 37000	ชื่อ : นายไมตรี สายจันทา ตำแหน่ง : หนสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อำนาจเจริญ มือถือ : 089-280 1124 ชื่อ นายสมศักดิ์ เกาว์รินทร์ ตำแหน่ง : นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ มือถือ : 086-879 6096	โทรศัพท์ 045-523045 โทรสาร 045-523046 E-mail cadunc@cad.go.th
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ ศาลากลางจังหวัดอำนาจเจริญ ชั้น 3 ถนนชยางกูร อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ 37000	ชื่อ : นายสุริยัน ทองธรรมชาติ ตำแหน่ง : สหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ มือถือ : 065-989 2384 ชื่อ นางสาวสุศรารทิพย์ แก้วมงคล ตำแหน่ง : นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ มือถือ : 086-1446464 ชื่อ นางสาวสิรินันท์ จันทร์ทิพย์ ตำแหน่ง : นักวิชาการสหกรณ์ มือถือ : 086-1446464	โทรศัพท์ 045-523099 โทรสาร 045-523099 E-mail cpd_amnatcharoen@cpd.go.th

สถานที่ตั้งศูนย์การช่วยเหลือฯ	ชื่อผู้ประสานงาน	ติดต่อศูนย์การช่วยเหลือฯ
สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ 8 หมู่ 4 ถนนชยางกูร ตำบลบุ่ง อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ 37000	ชื่อ : นางสาวนตนาภา คุณพันธ์ ตำแหน่ง : ผอ.สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ มือถือ : - ชื่อ นายไชยันต์ โคตเคน ตำแหน่ง : เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน มือถือ : 091-998 6660	โทรศัพท์ 045-452885 โทรสาร 045-452887 E-mail anc01@ladd.go.th
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ ศูนย์ราชการแห่งที่ 2 ตำบลไค้คำ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ 37000	ชื่อ : นางสาวจริยา วงศ์วีระ ตำแหน่ง : ปฏิรูปที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ มือถือ : 085-043 8090 ชื่อ: นางพยอม บุญทศ ตำแหน่ง : นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ มือถือ :081-768 7822	โทรศัพท์ 045-523518 โทรสาร 045-523518 E-mail amnatcharoen@alro.go.th
สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ 116 หมู่ 4 ถนนชยางกูร ตำบลบุ่ง อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ 37000	ชื่อ : นายไพศาล แก้วบุตรดี ตำแหน่ง : เกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ มือถือ : 083-539 6993 ชื่อ นายอรรถพล ดีเพ็ญ ตำแหน่ง : นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ มือถือ : 089-926 5047	โทรศัพท์ 045-511114 โทรสาร 045-511114 E-mail amnatcharoen@doad.go.th
โครงการชลประทานอำนาจเจริญ 60 หมู่ 2 ตำบลบุ่ง อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ 37000	ชื่อ : นายธนพงศ์ วาระโว ตำแหน่ง : ผอ.โครงการชลประทานอำนาจเจริญ มือถือ : 081-877 7895 ชื่อ นายศิริศักดิ์ ชุตินธิ์ระกุล ตำแหน่ง : หัวหน้าฝ่ายจัดสรรน้ำฯ มือถือ : 081-760 4487	โทรศัพท์ 045-451554 โทรสาร 045-452027 E-mail fpo-amnat@dof.in.th
การยางแห่งประเทศไทยสาขาอำนาจเจริญ 229/49-50 หมู่ 8 ตำบลบุ่ง อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ 37000	ชื่อ : นายทิวาพร รักขวงค์ ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการการยางแห่งประเทศไทย สาขาอำนาจเจริญ มือถือ : 084-771 0311 ชื่อ นายบรรจง ทวีพงษ์ ตำแหน่ง : หัวหน้าฝ่ายปฏิบัติการ มือถือ : 089-9684186	โทรศัพท์ 045-452399 โทรสาร 045-452399 E-mail orfamn@rubber.go.th
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอำนาจเจริญ 172 หมู่ 3 ตำบลโนนโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ 37000	ชื่อ : นางสาวนิรมล คำพะอิก ตำแหน่ง : ผอ.ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร อำนาจเจริญ มือถือ : 081-760 9585 ชื่อ นายสมคิด จังอินทร์ ตำแหน่ง : เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน มือถือ : 081-760 9581	โทรศัพท์ 045-525756 โทรสาร 045-525757 E-mail ubonsc@hotmail.com

สถานที่ตั้งศูนย์การช่วยเหลือฯ	ชื่อผู้ประสานงาน	ติดต่อศูนย์การช่วยเหลือฯ
ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์อำนาจเจริญ ถนนชยางกูร ตำบลโนนหนามแท่ง อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ 37000	ชื่อ : นายประสิทธิ์ ศรีส่อง ตำแหน่ง : ผอ.ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์อำนาจเจริญ มือถือ : 088-747 4685 ชื่อ นายสุรียา สายสอน ตำแหน่ง : เจ้าพนักงานสัตวบาลปฏิบัติงาน มือถือ : 086-652 1611	โทรศัพท์ 045-541202 โทรสาร 045-541242 E-mail trub_ubt@dld.go.th
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดอำนาจเจริญ 166 หมู่ 2 ตำบลนาหมอม้า อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ 37000	ชื่อ : นายอนุพงษ์ สนิทชน ตำแหน่ง : ผอ.ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดอำนาจเจริญ มือถือ : 081-872 2786 ชื่อ นางสาวเพชรลดา ผ่านสำรอง ตำแหน่ง : นักวิชาการประมงปฏิบัติการ มือถือ : 097-2505115	โทรศัพท์ 045-525662 โทรสาร 045-525662 E-mail amnatifs@hotmail.com
ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอำนาจเจริญ 169 หมู่ 10 ตำบลคึมใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ 37000	ชื่อ : นายบดินทร์ จันทร์คำ ตำแหน่ง : ผอ.ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอำนาจเจริญ มือถือ : 081-764 6573	โทรศัพท์ 0 4552 5677 โทรสาร 045-525677 E-mail -
สำนักงานธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ ถนนชยางกูร ตำบลบึง อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ 37000	ชื่อ : นายณรงค์ สังสะนา ตำแหน่ง : ผอ. ธ.ก.ส. จังหวัดอำนาจเจริญ โทร : 045-511479 ต่อ 81 ชื่อ นายศาศวัตติ์ ด้อย มือถือ :081-878 4583	โทรศัพท์ 045-511479 ต่อ 81 โทรสาร 045-511879 ต่อ 64